EUROPEISKA KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA REPRESENTANT FÖR UTRIKES FRÅGOR OCH SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 8.3.2017
JOIN(2017) 8 final

ANNEX 1

BILAGA

till

det gemensamma förslaget till
RÅDETS BESLUT

om unionens ståndpunkt i det associeringsråd som inrättats genom associeringsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Moldavien, å andra sidan, vad gäller antagandet av associeringsagendan EU–Moldavien

BESLUT nr 1/2017 AV ASSOCIERINGSRÅDET EU–REPUBLIKEN MOLDAVIEN

Överenskommelse om associeringsagendan EU–Republiken Moldavien

ASSOCIERINGSRÅDET EU–REPUBLIKEN MOLDAVIEN HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av associeringsavtalet EU–Republiken Moldavien mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan, och

av följande skäl:

1. Associeringsavtalet EU–Republiken Moldavien mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan, undertecknades den 27 juni 2014 och trädde i kraft den 1 juli 2016.
2. I artikel 436 i associeringsavtalet EU–Republiken Moldavien föreskrivs att associeringsrådet ska ha befogenhet att fatta lämpliga beslut för att målen i avtalet ska uppnås.
3. Enligt artikel 453 i associeringsavtalet EU–Republiken Moldavien ska parterna vidta alla generella eller särskilda åtgärder som krävs för att de ska fullgöra sina skyldigheter enligt avtalet och se till att de mål som uppställs i avtalet uppnås.
4. Vid översynen av den europeiska grannskapspolitiken föreslogs en ny fas av samarbete med partner där båda sidor känner ett större egenansvar.
5. EU och Republiken Moldavien har enats om att befästa sitt partnerskap genom att komma överens om en uppsättning prioriteringar för perioden 2017–2019 i syfte att stödja och stärka Republiken Moldaviens motståndskraft och stabilitet och samtidigt eftersträva en närmare politisk associering och djupare ekonomisk integration.
6. Parterna i associeringsavtalet EU–Republiken Moldavien har enats om texten till associeringsagendan EU–Republiken Moldavien, som kommer att stödja genomförandet av associeringsavtalet EU–Republiken Moldavien, med fokus på samarbete vad gäller gemensamt identifierade delade intressen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Associeringsrådet antar associeringsagendan EU–Republiken Moldavien, som återfinns i bilagan.

Artikel 2

Associeringsagendan EU–Republiken Moldavien ska ersätta den associeringsagenda EU–Republiken Moldavien som antogs den 26 juni 2014.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den [dag månad 2017].

På associeringsrådets vägnar

Ordförande

***

BILAGA

ASSOCIERINGSAGENDA

MELLAN

EUROPEISKA UNIONEN

OCH

REPUBLIKEN MOLDAVIEN

Innehåll

Associeringsagenda 8

för Europeiska unionen och Republiken Moldavien 8

1. Principer, instrument och medel för genomförandet av associeringsagendan 9

2. Associeringsagendans prioriteringar 11

2.1 Huvudprioriteringar 11

2.2 Politisk dialog, god samhällsstyrning och institutionsuppbyggnad 15

i) Stärka stabiliteten, oberoendet och effektiviteten hos de institutioner som garanterar demokrati och rättssäkerhet i Moldavien. 15

ii) Ytterligare reformera det rättsliga systemet, i synnerhet säkerställa oberoendet, opartiskheten, professionalismen och effektiviteten hos rättsväsendet. 18

iii) Säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna 21

Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter 21

Yttrandefrihet 22

Samarbete med det civila samhället 23

Misshandel och tortyr 23

Barns rättigheter 23

Våld i hemmet 23

Likabehandling 24

Fackliga rättigheter och grundläggande arbetsnormer 24

2.3 Utrikes- och säkerhetspolitik 25

Terrorism, icke-spridning av massförstörelsevapen och olaglig vapenexport 26

Konflikten i Transnistrien 27

Internationella brottmålsdomstolen 27

2.4 Samarbete i frågor som rör frihet, säkerhet och rättvisa 28

Skydd av personuppgifter 28

Kampen mot den organiserade brottsligheten 29

Reform av polisväsendet 30

Polisiärt samarbete och databaser 31

Bekämpning av olaglig narkotika 31

Människohandel 32

Bekämpa sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering 32

Bekämpa it-brottslighet 33

Förebyggande och bekämpning av korruption och intressekonflikter 34
Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och bekämpning av ekonomisk brottslighet 36
Samarbete om migration, asyl och gränsförvaltning 37
Rättsligt samarbete 40
2.5 Handel och handelsrelaterade frågor (djupgående och omfattande frihandelsavtal) 41
Handel med varor 41
Tekniska föreskrifter, standardisering och därmed förknippad infrastruktur 42
Sanitära och fytosanitära åtgärder 43
Tull och förenklade handelsprocedurer 45
Ursprungsregler 46
Etablering, handel med tjänster och elektronisk handel 46
Löpande betalningar och kapitalrörelser 46
Offentlig upphandling 47
Immateriella rättigheter 48
Konkurrens 50
Öppenhet 50
Handel och hållbar utveckling 51
2.6 Ekonomisk utveckling och marknadens möjligheter 52
Bolagsrätt, redovisning och revision samt företagsstyrning 53
Sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter 54
Konsumentskydd 55
Statistik 56
Beskattning 57
Finansiella tjänster 58
Industri- och näringslivspolitik 60
Gruvindustri och råvaror 60
Turism 60
Jordbruk och landsbygdsutveckling 62
Informationssamhället/Den digitala ekonomin och samhället 63
Folkhälsa 64
Stadsplanering och byggande 65
Regional utveckling 65

Fiskeri- och havspolitik 66
2.7 Anslutbarhet, energieffektivitet, klimatpolitik, miljö och civilskydd 67
Energi 67
Transporter 69
Miljö 70
Klimatpolitik 71
Civilskydd 72
2.8 Rörlighet och direkta personkontakter 73
Allmän och yrkesinriktad utbildning samt ungdomsfrågor 73
Forskning och innovation 75
Kultur, audiovisuell politik och medier 75
Deltagande i EU:s organ och program 76
2.9 Information till allmänheten och synlighet 77

Associeringsagenda
för Europeiska unionen och Republiken Moldavien

Den 27 juni 2014 undertecknade Europeiska unionen och Republiken Moldavien (nedan kallad *Moldavien*) – nedan kallade *parterna* – ett långtgående och innovativt associeringsavtal, inbegripet ett djupgående och omfattande frihandelsområde. Avtalet innehåller bindande och regelstyrda bestämmelser om ett utökat samarbete som går längre än i traditionella avtal och som omfattar alla områden av intresse. Avtalet tillämpades provisoriskt från den 1 september 2014 till och med slutförandet av ratificeringsprocessen, vilket gjorde det möjligt att till fullo tillämpa associeringsavtalet från och med den 1 juli 2016.

I syfte att förbereda och underlätta genomförandet av associeringsavtalet enades parterna i Bryssel den 26 juni 2014 om en associeringsagenda, i vilken en förteckning över prioriterade områden för gemensamt arbete för perioden 2014–2016 upprättades.

Efter antagandet av slutsatserna om Moldavien i Europeiska unionens råd den 15 februari 2016 uppdateras och förtydligas genom det föreliggande dokumentet associeringsagendan för 2014–2016, samt fastställs nya prioriteringar för gemensamt arbete för perioden 2017–2019. I agendan särskiljs mellan kortfristiga prioriteringar (där avsevärda framsteg bör ha uppnåtts senast i slutet av 2017) och prioriteringar på medellång sikt (där avsevärda framsteg bör ske under de följande två åren).

Det faktum att associeringsagendan är inriktad på ett begränsat antal prioriteringar påverkar inte räckvidden eller mandatet för den befintliga dialogen inom ramen för andra relevanta avtal eller den multilaterala verksamheten inom det östliga partnerskapet.

Viseringsfritt resande till Schengenländer för moldaviska medborgare som innehar ett biometriskt pass trädde också i kraft i april 2014. Riktmärkena för handlingsplanen för viseringsliberalisering måste uppfyllas kontinuerligt för att säkerställa hållbarheten i det viseringsfria systemet och därigenom bidra till rörlighet och direkta personkontakter mellan EU och Moldavien, som är några av hörnstenarna i Moldaviens politiska associering och ekonomiska integration med Europeiska unionen i enlighet med associeringsavtalet.

1. Principer, instrument och medel för genomförandet av associeringsagendan

Följande gemensamma principer kommer att vara vägledande för genomförandet av associeringsagendan:

- Åtgärder som vidtas som en del av associeringsagendan bör genomföras i enlighet med de övergripande målen om politisk associering och ekonomisk integration.

- Associeringsagendans prioriteringar återspeglar EU:s och Moldaviens ansvar att till fullo genomföra bestämmelserna i associeringsavtalet, när det nu har trätt i kraft i sin helhet.

- Båda parter måste vara involverade i genomförandet av associeringsagendan, med fullt beaktande av principerna om egenansvar, öppenhet, ansvarighet och delaktighet.

- Associeringsagendans syfte är att uppnå konkreta, tydliga och hållbara resultat genom ett gradvist genomförande av konkreta åtgärder och genom att det civila samhället och andra intressenter engageras. Båda parter kommer särskilt att sörja för att all lagstiftning och alla strategiska dokument som utarbetas inom ramen för associeringsagendan tas fram genom ett öppet och erfarenhetsbaserat tillvägagångssätt.

- Parterna erkänner vikten av att stödja de överenskomna prioriteringarna med hjälp av lämpliga och tillräckliga politiska, tekniska och finansiella resurser.

- Genomförandet av associeringsagendan kommer att bli föremål för övervakning, årlig rapportering och utvärdering. Framstegen kommer att granskas, bland annat under de möten som genomförs inom ramen för de bilaterala strukturer som fastställs i associeringsavtalet. Det civila samhället kommer också att uppmuntras att fokusera sin övervakning på associeringsagendan.

- Europeiska unionen kommer att stödja Moldavien i genomförandet av de mål och prioriteringar som fastställs i associeringsagendan. I detta syfte kommer Europeiska unionen att erbjuda allt tillgängligt EU-stöd, tillhandahålla sakkunskap och rådgivning, underlätta utbyte av bästa praxis, kunnande och information, samt stödja kapacitetsuppbyggnad och förstärkning av institutionerna. Europeiska unionen kommer också att uppmuntra och eftersträva en samordning av stödet från Moldaviens övriga partner. EU kommer att använda sina finansieringsinstrument för att genomföra associeringsagendan. Associeringsagendan är dock inte något finansiellt programdokument och ersätter inte den finansiella programplanering som parterna genomför.

EU kommer att ge stöd inom ramen för de övergripande prioriteringarna för biståndet till Moldavien, såsom anges i det europeiska grannskapsinstrumentets gemensamma stödram och den programplanering för flera länder som utarbetats för Moldavien genom grannskapsinstrumentet. Detta kommer att ske i enlighet med de bestämmelser och förfaranden som gäller för genomförandet av EU:s externa bistånd.

Den föreliggande associeringsagendan kommer att gälla från den tidpunkt då den antas. Associeringsagendan får ändras eller uppdateras när som helst genom överenskommelse i associeringsrådet EU–Moldavien.

2. Associeringsagendans prioriteringar

2.1 Huvudprioriteringar

Bland prioriteringarna i associeringsagendan, och i linje med de fyra prioriteringar som man enades om vid toppmötet i Riga, bör följande reformåtgärder prioriteras:

I fråga om stärkta institutioner och god samhällsstyrning:

1. Rättsväsendets och brottsbekämpande organs oberoende

Genomföra befintlig lagstiftning som rör rättsliga och brottsbekämpande organ för att garantera oberoende, opartiskhet, professionalism och effektivitet inom rättsväsende, åklagarväsende och brottsbekämpande organ, vilka bör vara fria från otillbörlig politisk eller annan påverkan, samt för att säkerställa en nolltolerans mot korruption och motverka alla former av korrupta beteenden. Genomföra öppen, meritbaserad rekrytering av domare och åklagare genom en enda kontaktpunkt till rättsväsendet, i syfte att återställa dess oberoende.

2. Förebyggande och bekämpning av korruption, bedrägerier och intressekonflikter

Anta en lag om integritet som omfattar hela den offentliga förvaltningen, i samråd med det civila samhällets organisationer. Anta lagar om proportionella avskräckande sanktioner mot korruption och för att begränsa immunitet i straffrättsliga och administrativa förfaranden. Anta och genomföra den nya strategin för korruptionsbekämpning i syfte att effektivt förebygga och minska korruption, i linje med EU:s värderingar och normer. Till fullo genomföra den lag som kräver att alla berörda tjänstemän ska lämna deklarationer om tillgångar och redogöra för potentiella intressekonflikter, samt säkerställa ett effektivt genomförande av verkställighetsförfarandet. Inrätta en fungerande rättslig ram för att skydda visselblåsare.

3. Återvinning av tillgångar och utredning i fråga om bankbedrägerier

Upprätta en effektiv nationell tjänst för återvinning av tillgångar. Dela med sig av den andra etappens Kroll-rapport till EU. Se till att alla de fall av bedrägerier som drabbade Moldaviens banksystem under 2012–2014 blir föremål för en grundlig, opartisk utredning, även i syfte att återkräva de medel som förskingrats och ställa de ansvariga inför rätta.

4. Reform av offentlig förvaltning, inbegripet förvaltning av de offentliga finanserna

Genomföra strategin för reform av den offentliga förvaltningen och underliggande strategier, som togs fram 2016 i samråd med OECD/Sigma och givarsamfundet. Omorganisera statliga institutioner, förvaltningsmyndigheter och statliga företag för att öka ansvarigheten, ändamålsenligheten och effektiviteten. Granska systemet för utveckling och samordning av politiken för att öka delaktigheten, samstämmigheten, effektiviteten, förutsägbarheten och

öppenheten i beslutsprocessen. Förbättra kvaliteten i och tillgängligheten till offentliga tjänster. Säkerställa en professionell statsförvaltning och ett modernt system för personalförvaltning. Inleda en territoriell reform som kan möjliggöra en maximering av de medel som görs tillgängliga för medborgarna på lokal nivå.

Uppdatera strategin för förvaltning av Moldaviens offentliga finanser för perioden 2013–2020. Inleda reformen av den parlamentariska kontrollen och övervakningen av budgeten. Stärka öppenheten och ansvarigheten i samt tillsynen av den offentliga finanspolitiken och förvaltningen av de offentliga finanserna. Förbättra styrningen genom ett varsamt hanterande av budgeten och budgetdisciplin, stärkta förfaranden för ansvarighet och bättre förvaltning för resultat.

5. Grundläggande friheter

Upprätthålla mediernas frihet, bland annat genom antagande av en ny audiovisuell lagstiftning, i enlighet med Europarådets och OSSE:s rekommendationer, i syfte att snarast åtgärda mediernas ägandekoncentration, monopolbildningen på reklammarknaden, och reformen av det nationella tv-bolaget. Bättre fastställa befogenheter och uppdrag för det audiovisuella rådet, i syfte att stärka dess oberoende.

Anta och genomföra den nya nationella handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna, med inriktning på de mest utsatta grupperna, samt samordna planerings- och budgetprocesserna för att avsätta tillräckliga resurser för att genomföra den i praktiken. Säkerställa att domar utfärdade av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter faktiskt verkställs och skapa en effektiv mekanism för parlamentarisk kontroll över genomförandet.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att se till att jämställdhet behandlas som en övergripande prioritering.

6. Konfliktlösning i Transnistrien

Utveckla en förstärkt vision om lösning av konflikten i Transnistrien som omfattar ett förslag till en attraktiv och ömsesidigt godtagbar gemensam framtid för båda sidor i ett återintegrerat land. Fortsätta den konstruktiva dialogen när det gäller situationen i den centrala (transnistriska) delen av den moldavisk-ukrainska gränsen med alla berörda parter.

I fråga om ekonomisk utveckling och marknadens möjligheter:

7. Förbättrat företags- och investeringsklimat

Till fullo genomföra det reformprogram som överenskommits med Internationella valutafonden och genomföra den ekonomiska, skattemässiga och finansiella politiken i samma anda som IMF-reformprogrammet. Förbättra lagstiftningen och verksamhetsklimatet för små och medelstora företag, samt tillse att konkurrenslagstiftning följs för att minska

monopolbeteenden. Genomföra strategin för små och medelstora företag 2012–2020 och dess handlingsplan, i linje med den nya lagen för små och medelstora företag och med landets reviderade färdplan för konkurrenskraft och den nya strategin för främjande av export och investeringar. Stärka den roll som företag och sammanslutningar av små och medelstora företag (bland annat branschorganisationer) spelar i syfte att förbättra dialogen mellan det offentliga och det privata. Förenkla systemet av kontrollorgan och olika kontrollmyndigheter för att öka effektiviteten, minska utrymmet för korruption, och förbättra upprätthållandet av lagar och normer.

8. Jordbruk och landsbygdsutveckling

Anta en allmän lag om subventioneringsprinciper för jordbruk och landsbygdsutveckling och därigenom förbättra genomförandet av politiken på detta område. Stärka jordbruksproduktionens konkurrenskraft, särskilt inom utvalda sektorer med högt exportvärde. Förbättra arbets- och bostadsförhållandena på landsbygden. Förbättra hållbarheten i utnyttjandet av mark- och vattenresurser. Förbättra tjänster, infrastruktur och diversifieringen inom ekonomin på landsbygden.

9. Handelsrelaterade reformer: Tekniska föreskrifter, standardisering och därmed förknippad infrastruktur, samt tull- och handelslättnader

Underlätta för handeln genom att utnyttja OECD:s indikatorer för förenkling av handeln som riktmärke. Utveckla eller förbättra samarbetet kring tekniska standarder och erhåll vid behov medlemskap i relevanta internationella organisationer och EU-organisationer, såsom Euramet, den europeiska samarbetsorganisationen för ackreditering (EA), Europeiska standardiseringskommittén, Cenelec, Etsi och Welmec. Erhålla ackreditering för alla laboratorier som deltar i officiella kontroller på att de uppfyller internationella standarder för sanitära och fytosanitära åtgärder, så att sanitära och fytosanitära krav för export uppfylls och livsmedelssäkerheten på den moldaviska inre marknaden förbättras.

Anpassa Moldaviens lagstiftning till Europeiska unionens tullkodex och effektivisera tullförvaltningen. Utarbeta en färdplan för Moldaviens anslutning till konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande.

I fråga om anslutbarhet, energieffektivitet, miljö och klimatpolitik:

10. Tryggad energiförsörjning och energieffektivitet

Stärka ANRE:s oberoende, bland annat genom avpolitisering av utnämningar och uppsägningsförfaranden för direktörer och ett oberoende utarbetande av budgeten. Anta en ny energilagstiftning. Genomföra samtliga rekommendationer från den granskning av ANRE som utfördes av energigemenskapens sekretariat. Genomföra den nya lagstiftningen för elektricitet och naturgas genom att utföra de åtgärder som föreskrivs i lagstiftningen och genom att anta den nödvändiga sekundärlagstiftningen. Fortsätta att vidta åtgärder för att

integrera Moldaviens energimarknad med EU:s. Sätta lagen om energieffektivitet i byggnader i kraft och inrätta lämpliga stödmekanismer för energieffektivitetsåtgärder i både offentliga byggnader och hushåll. På grundval av lagen om främjandet av användning av energi från förnybara källor, utarbeta stödsystem, administrativa regler samt andra åtgärder som krävs för att främja en ökad användning av förnybara energikällor.

11. Transporter

Genomföra reform- och omstruktureringsprogrammet för järnvägssektorn. Öka insatserna för att genomföra EU:s luftfartslagstiftning i syfte att dra full fördel av avtalet om ett gemensamt luftrum mellan EU och Moldavien. Fastställa fri och rättvis konkurrens inom luftfartssektorn, i synnerhet inkludera bestämmelser om icke-diskriminerande tillträde till flygplatsen i Chişinăus flygplatskoncession, och återställa en effektiv konkurrens inom sektorn för marktjänster. Utveckla ekonomiskt betydelsefull infrastruktur, bland annat genom att genomföra ytterligare utvecklingsprojekt för utvidgningen av det planerade transeuropeiska transportnätet.

12. Miljö och klimatpolitik

Säkerställa fortsatta administrativa reformer och uppbyggnad av tillräcklig administrativ kapacitet för att genomföra kapitlen om miljö och klimatpolitik i associeringsavtalet. Göra framsteg i tillnärmningen av miljölagstiftningen genom att införa de viktigaste rättsliga ramarna i sektorn, nämligen lagarna om strategisk miljöbedömning, skydd av luft, avfallshantering och hantering av kemikalier och industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar). Ratificera det nya globala avtalet om klimatförändringar (Parisavtalet).

I fråga om rörlighet och direkta personkontakter:

13. Allmän och yrkesinriktad utbildning samt ungdomsfrågor

Genomföra den nya utbildningslagstiftningen. Öka den administrativa kapaciteten i utbildningsministeriet och underordnade organ. Tillhandahålla den nödvändiga budgeten för utbildningsministeriet, baserad på uppnådda delmål. Uppmuntra relevanta berörda parter (bland annat företag och arbetsmarknadens parter) att engagera sig i alla former av livslångt lärande för yrkesfortbildning för att de bättre ska motsvara arbetsmarknadens behov. Genomföra reformen av yrkesutbildningen, inklusive lagstiftning om de sektoriella kommittéerna. Anta en strategi för ungdomspolitiken.

2.2 Politisk dialog, god samhällsstyrning och institutionsuppbyggnad

Den politiska dialog och det samarbete om reformer som ska genomföras inom ramen för denna associeringsagenda syftar till att stärka respekten för de demokratiska principerna, rättsstatsprincipen och god samhällsstyrning, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, inbegripet rättigheter för personer som tillhör minoriteter i enlighet med FN:s och Europarådets grundläggande konventioner och tillhörande protokoll. Konsekvens bör säkerställas med Europarådets handlingsplan, som ska tillämpas vid genomförandet av associeringsagendan.

i) Stärka stabiliteten, oberoendet och effektiviteten hos de institutioner som garanterar demokrati och rättssäkerhet i Moldavien, bland annat genom en omfattande reform av den offentliga förvaltningen och en reform av förvaltningen av de offentliga finanserna.

Prioriteringar på kort sikt

- Anta och genomföra författningsdomstolens reviderade behörighet och förfarandet för utnämning av dess ledamöter, i nära samarbete med Europarådets Venedigkommission.
- Börja genomföra strategin för konsolidering av förbindelserna mellan olika etniska grupper 2017–2027.
- Inrätta en rättslig ram för att skydda visselblåsare.
- Genomföra reformen av landets territoriella struktur genom att minska antalet lokala myndigheter i enlighet med den nationella decentraliseringsstrategin samt strategin för reform av den offentliga förvaltningen.
- Genomföra strategin för reform av den offentliga förvaltningen och underliggande strategier, som togs fram 2016 i samråd med OECD/Sigma och givarsamfundet.
- Stärka mekanismerna och kapaciteten för samordning, övervakning och rapportering på både politisk nivå och förvaltningsnivå.
- Uppskatta kostnaderna för handlingsplanen för reform av den offentliga förvaltningen 2016–2018.
- Fastställa en budget som är i balans i enlighet med IMF-avtalet och omfattar tillräckliga ekonomiska resurser för att genomföra de planerade reformerna.
- Reformera statskansliet.

- Förtydliga de viktigaste institutionernas funktioner, roller och ansvar och utarbeta enhetliga, dokumenterade och anpassade förfaranden och metoder för en inkluderande och faktabaserad utveckling och samordning av politiken.

- Förbereda granskning av regelverket för statsförvaltningen i syfte att ändra det till att omfatta alla institutioner som utför uppgifter som typiskt tillhör statlig förvaltning, och för att säkerställa att anställningar, befordran och uppsägningar baseras på meriter.

- Befästa statssekreterarnas roll som de högst uppsatta statstjänstemännen i varje fackministerium, i syfte att bidra till professionalisering och avpolitisering av den offentliga förvaltningen.

- Utöka omfattningen av de uppgifter som samlas in till personalregistret så att det innefattar uppgifter om lön och successivt börjar användas av alla statliga institutioner.

- Omorganisera statliga institutioner för att öka ansvarigheten, ändamålsenligheten och effektiviteten, inbegripet granskning av kostnadseffektiviteten och produktiviteten i statsägda företag som utför förvaltningsuppgifter.

- Ändra lagen om tillgång till offentlig information för att förbättra genomförandet av den och vidta nödvändiga åtgärder för att övervaka genomförandet av den.

- Utarbeta en allmän lag om förvaltningsförfaranden för att införa goda förvaltningsprinciper och gradvis anpassa särskilda förvaltningsförfaranden till den nya lagen.

- Inleda en territoriell reform som kan möjliggöra en maximering av de medel som görs tillgängliga för medborgarna på lokal nivå.

- Uppdatera strategin för förvaltning av Moldaviens offentliga finanser för perioden 2013–2020.

- Anta en ny strategi för intern finansiell kontroll inom den offentliga sektorn.

- Fortsätta reformen av den parlamentariska kontrollen och tillsynen av budgeten, och stärka öppenheten, tillsynen och ansvarigheten i den offentliga finanspolitiken och förvaltningen av de offentliga finanserna.

- Anta ändringar av konstitutionen och det nya utkastet till lag om det nationella revisionsorganet som garanterar oberoende och effektivitet i den offentliga externa revisionen.

<u>Prioriteringar på medellång sikt</u>

- I samarbete med Venedigkommissionen, utforska nödvändiga åtgärder för att stärka den institutionella ramen för att främja Moldaviens motståndskraft på lång sikt.

- Förbättra informationsutbytet mellan regeringen och parlamentet.

- Säkerställa en effektiv mekanism för att parlamentet ska utöva en permanent tillsyn över genomförandet av reformerna och lagstiftningen.

- Säkerställa att parlamentsvalen och kommunalvalen genomförs på ett demokratiskt sätt i enlighet med europeiska normer, och att alla brister som ringats in av kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE/ODIHR) åtgärdas.

- Fortsätta genomförandet av decentraliseringsstrategin, i enlighet med den europeiska konventionen om kommunal självstyrelse från Europarådet (Europarådets fördragsserie – nr 122).

- Se över mekanismerna för väljarregistrering i enlighet med OSSE/ODIHR:s rekommendationer för att säkerställa uppgifternas riktighet.

- Utveckla och genomföra hållbarhetsbedömningens modul ”val” – ”finansiell kontroll” och den rättsliga ramen, som kommer att innebära automatisering av förfarandet för rapportering, insamling och analys av de finansiella rapporterna för politiska partier och kandidater i valet och förbättra allmänhetens tillgång till denna information. Införa effektiva sanktioner vid överträdelser och se till att bevisbördan för medlens ursprung vilar på parterna. Införa möjlighet att förverka oförklarade tillgångar.

- Utvärdera möjligheten till direkt finansiering av politiska partiers verksamhet och av valkampanjer/valkandidaturer för medborgare i Moldavien med intäkter som erhållits utomlands, och samtidigt förhindra att utländska medborgare, personer och stater direkt eller indirekt påverkar den politiska verksamheten i Moldavien.

- Inrätta mekanismer för förvaltning och samordning av stöd för att samordna stödet med regeringens behov.

- Fortsätta reformen av den offentliga förvaltningen (på både central och lokal nivå, liksom territoriell reform) i enlighet med principerna för offentlig förvaltning och i samråd med det civila samhället, i syfte att bygga upp en ansvarig, effektiv och transparent offentlig förvaltning baserad på professionella meriter och erfarenhet, med egna etiska regler och fri från politisk påverkan.

- I enlighet med strategin för reform av den offentliga förvaltningen, optimera den offentliga förvaltningen på nationell och lokal nivå.

- Regelmässigt göra förhandsbedömningar av konsekvenser, säkerställa att kostnadsuppskattningar för reformer görs systematiskt, och inrätta forum för konfliktlösning mellan ministerier på både hög politisk nivå och hög nivå inom förvaltningen.

- Införa ett mer transparent och konkurrenskraftigt lönesystem för offentligt anställda för att attrahera och behålla kompetent personal.

- Tillhandahålla medborgarna lättillgänglig information om deras rätt till god förvaltning, till tillgång till information, till förvaltningsdomstolar och att begära

ersättning, så att medborgarna känner till var och hur de ska framföra klagomål. Se till att medborgarnas önskemål och klagomål följs upp på ett effektiv och konkret sätt.

- Säkerställa institutionella och organisatoriska förbättringar som krävs för att stärka den parlamentariska kontrollen, inklusive former för samarbete med offentliga externa revisionsenheter.

- Stärka finansministeriets möjligheter att fylla sin funktion som central skattemyndighet och att garantera finanspolitisk hållbarhet.

- Fortsätta att förbättra strategin för förvaltning av de offentliga finanserna och att genomföra den uppdaterade strategin i praktiken.

- Upprätta ett fortlöpande flerårigt offentligt investeringsprogram, under ledning av finansministeriet, i syfte att säkerställa prioriterade investeringar på nationell nivå i fleråriga budgetramar.

- Se till att nödvändiga institutionella och organisatoriska förbättringar görs för att stärka den externa tillsynen, bland annat genom att ytterligare utveckla den externa revisionsfunktionen hos Moldaviens revisionsrätt, i linje med Internationella organisationen för högre revisionsorgans standarder, och formerna för samarbetet mellan parlamentet och den offentliga externa revisionen.

- Genomföra lämpliga disciplinära förfaranden och effektivt tillämpa sanktioner.

- Gradvis reformera de offentliga räkenskaperna och externa rapporteringsstandarder.

ii) Ytterligare reformera det rättsliga systemet, i synnerhet säkerställa oberoendet, opartiskheten, professionalismen och effektiviteten hos rättsväsendet, inklusive åklagarväsendet, som bör vara fritt från politisk eller annan otillbörlig påverkan. Vissa aspekter av den omfattande reformen av rättsväsendet kan kräva ändringar av konstitutionen.

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra den nuvarande lagstiftningen om domare, åklagare, advokater och andra rättstillämpare, för att säkerställa nolltolerans mot korruption och förebygga alla former av korrupt beteende.

- I enlighet med det nya regelverket säkerställa genomförandet av ett öppet system för meritbaserad rekrytering av domare och åklagare genom en enda kontaktpunkt till rättsväsendet.

- Säkerställa ett verkningsfullt genomförande av skyddsåtgärder för domares oberoende.

- Säkerställa ett effektivt genomförande av disciplinära och etiska regler, inklusive rättssäkerhetsgarantier för domare och åklagare och en oberoende rättsinspektion

gentemot det högsta rättsrådet, samt klagomålsmekanismer som är tillgängliga för allmänheten.

- Tillämpa ramlagstiftningen om integritet inom rättsväsendet.

- Förbättra öppenheten och effektiviteten i beslutsprocessen i det högsta rättsrådet.

- Stärka det högsta åklagarrådets oberoende i linje med bestämmelserna i lagen om åklagarväsendet av den 25 februari 2016 och påskynda den övergripande reformen av åklagarväsendet.

- Garantera rättvisa rättegångar, tillgång till rättslig prövning och processuella rättigheter i enlighet med Moldaviens förpliktelser enligt Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, domstolens rättspraxis och andra relevanta konventioner i Europarådet, genom att

  - genomföra lagstiftning och åtgärder som syftar till att garantera misstänkta och åtalade personers processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden,
  - genomföra lagstiftning och åtgärder samt tillhandahålla resurser som syftar till att garantera brottsoffer tillgång till rättslig prövning, skydd, stöd och ersättning, bland annat enligt det straffrättsliga systemet.

- Stärka genomförandet av rättsligt bistånd och mekanismer för alternativ tvistlösning.

- Säkerställa funktionen för ett effektivt elektroniskt rättsligt ärendehanteringssystem med tillförlitlig slumpmässig tilldelning av ärenden och tillförlitlig rättsstatistik.

<u>Prioriteringar på medellång sikt</u>

- Säkerställa oberoendet för institutioner inom rättsväsendet, så att de inte utsätts för politiska eller andra former av påtryckningar från förvaltningen, regeringen eller parlamentet.

- Genomföra en transparent och meritbaserad rekrytering och befordran av domare.

- Se till att nationella rättsinstitutet levererar grundläggande utbildning och fortbildning i enlighet med fastställda behov.

- Uppvisa resultat från åtgärder som genomförts för att stärka rättsväsendets integritet och ansvarighet, såsom kontroller och fällande domar för brott med anknytning till korruption.

- Arbeta för att förbättra allmänhetens uppfattning om oberoende, integritet, transparens och ansvarsskyldighet inom rättsväsendet.

- Göra framsteg i en övergripande reform av åklagarväsendet, som omfattar de åklagare som är specialiserade inom organiserad brottslighet och korruption.

- Göra betydande framsteg i genomförandet av lagen om optimering av strukturen för domstolsväsendet.

- Förbättra tillgången till rättslig prövning, särskilt för kvinnor och sårbara grupper.

- Arbeta för en betydande förkortning av den tid som förfaranden i civilmål och straffrättsliga ärenden varar.

- Verka för att rättsliga avgöranden avklaras snabbare.

iii) Säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna genom ett omfattande samarbete kring skyddet för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Detta samarbete kommer att innefatta arbete på följande områden för att åstadkomma följande:

Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter

Prioriteringar på kort sikt

- Utarbeta och därefter genomföra den nationella handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna, med inriktning på de mest utsatta grupperna, samt samordna planerings- och budgetprocesserna för att avsätta tillräckliga resurser för att genomföra den i praktiken.

- Inrätta ett nationellt råd och ett sekretariat för att utarbeta, övervaka och rapportera om genomförandet av den nya nationella handlingsplanen för mänskliga rättigheter.

- Säkerställa att domar utfärdade av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter faktiskt verkställs och skapa en effektiv mekanism för parlamentarisk kontroll över genomförandet.

- Göra framsteg med pilotgenomförandet av den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk på sju orter, i syfte att lägga fram ett lagförslag till parlamentet om ratificeringen av stadgan.

- Fortsätta att genomföra lagen om tillgång till information.

- Slutföra reformen av ombudsmannaämbetet genom att förbättra lagen om ombudsmannen nr 52 av den 3 april 2014, i överensstämmelse med Venedigkommissionens rekommendationer och de finansiella bestämmelserna i enlighet med Parisprinciperna.

- Säkerställa en väl fungerande nationell förebyggande mekanism mot tortyr, i enlighet med artikel 18 punkt 3 i det fakultativa protokollet till den europeiska konventionen mot tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

- Ratificera protokoll nr 12 till Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna.

Prioriteringar på medellång sikt

- Tillämpa lagar och bestämmelser mot diskriminering på alla grunder, inklusive lagen om jämställdhet, och stärka kapaciteten hos rådet för att förebygga och undanröja diskriminering (”jämlikhetsrådet”).

- Beakta rekommendationerna från Europarådets strukturer och experter om efterlevnaden av ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter, samt genomföra dem i samförstånd med dessa strukturer och experter.

- Säkerställa ett effektivt genomförande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, inklusive artikel 12 (likvärdigt erkännande inför lagen) och artikel 14 (frihet och personlig säkerhet).

- Fortsätta avinstitutionaliseringen av barn.

- Upprätthålla effektiva mekanismer för tvistlösning före rättegång respektive utanför domstol på området mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

- Fortsätta att ge tillgång till information om de medborgerliga rättigheterna och lämpliga rättsliga lösningar.

- Främja och öka medvetenheten om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering i rättsväsendet, brottsbekämpningen och administrationen.

- Genomföra lagstiftningen från 1994 om den särskilda rättsligt oberoende ställningen för Gagauzien baserat på rekommendationerna från Venedigkommissionen år 2002 och OSSE år 2013.

- Göra framsteg när det gäller överföringen av ansvaret för häkten från inrikesministeriet och andra institutioner till justitieministeriet.

Yttrandefrihet

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta arbetet med att garantera yttrandefriheten och mediernas oberoende, i enlighet med Europarådets, EU:s och OSSE:s rekommendationer.

- Upprätta en regelbunden dialog för att utbyta bästa praxis om mediefrihet, mediemångfald, avkriminalisering av förtal, skydd av journalistiska källor och kulturell mångfald i medierna.

- Anta en ny audiovisuell lagstiftning i full överensstämmelse med OSSE:s och Europarådets rekommendationer, förenlig med förslaget från 2011.

- Skapa förutsättningar för offentliga programföretags fullständiga oberoende.

Samarbete med det civila samhället

Prioriteringar på kort sikt

- Engagera organisationer från det civila samhället, bland annat representativa arbetsgivarorganisationer och fackföreningar, i informationsinsamling och politikövervakning.
- Anta en strategi för utveckling av det civila samhället för 2017–2020.

Prioriteringar på medellång sikt

- I allt högre grad involvera det civila samhället, bland annat arbetsmarknadens parter, i utarbetandet av lagar och andra offentliga handlingar.
- Stärka ramen för det civila samhällets deltagande i utarbetande och övervakning av genomförandet av offentlig politik.
- Främja och stärka den ekonomiska hållbarheten i det civila samhället.
- Utveckla en anda av aktivt medborgarengagemang och frivilligarbete.

Misshandel och tortyr

Prioriteringar på kort sikt

- På ett verkningsfullt sätt åtgärda eventuell rapporterad misshandel av fängslade som utförs av tjänstemän vid brottsbekämpande myndigheter, särskilt vid häktning i avvaktan på rättegång.

Prioriteringar på medellång sikt

- Införa en övergripande politisk ram för att förebygga och bekämpa straffrihet på grundval av riktlinjerna för bekämpning av straffrihet för allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna (Europarådet, 2011).

Barns rättigheter

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra handlingsplanen för 2016–2020 för strategin för skydd av barn för åren 2014–2020.

Våld i hemmet

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra den befintliga lagstiftningen om våld i hemmet.

Likabehandling

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa harmonisering med europeiska normer när det gäller hälsa och säkerhet, bestämmelser om mammaledighet och regler för att förena åtaganden i arbetsliv och familjeliv.

- Främja kvinnors deltagande i beslutsfattande och det offentliga och politiska livet, och genomföra riktad verksamhet på dessa områden.

Fackliga rättigheter och grundläggande arbetsnormer

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att arbeta för att se till att fackliga rättigheter och grundläggande arbetsnormer respekteras i enlighet med europeiska standarder och Internationella arbetsorganisationens (ILO) konventioner.

- Göra framsteg för att säkerställa jämställdhet på arbetsmarknaden, med särskild tonvikt på kvinnors arbetslöshet och löneskillnader mellan könen.

- Göra framsteg i hanteringen av barnarbete.

2.3 Utrikes- och säkerhetspolitik

Dialogen och samarbetet när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) syftar till gradvis konvergens, även i fråga om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP). Dialogen och samarbetet kommer särskilt att beröra konfliktförebyggande och krishantering, regional stabilitet, nedrustning, icke-spridning, vapenkontroll och exportkontroll. Samarbetet på detta område kommer att bygga på gemensamma värderingar och intressen, och kommer att syfta till att öka harmoniseringen och ändamålsenligheten i politiken, med användning av bilaterala, internationella och regionala forum. Det kommer att inbegripa arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Underteckna avtalet mellan Europeiska unionen och Moldavien om säkerhetsförfaranden för utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att främja fredlig konfliktlösning och internationell stabilitet och säkerhet på grundval av effektiv multilateralism.

- Utveckla samarbetet om EU:s sanktioner.

- Främja respekt för principerna om suveränitet och territoriell integritet, gränsernas okränkbarhet samt oberoende, i enlighet med FN-stadgan och OSSE:s slutakt från Helsingfors.

- Stärka det praktiska samarbetet om konfliktförebyggande och krishantering, genom att underlätta Moldaviens deltagande i EU-ledda civila och militära krishanteringsinsatser, och tillhandahålla samråd och utbildning på GSFP-området (på grundval av ramavtalet om deltagande som är i kraft sedan den 1 juli 2013 och den multilaterala ramen för det östliga partnerskapets panel om GSFP).

Terrorism, icke-spridning av massförstörelsevapen och olaglig vapenexport

Prioriteringar på kort sikt

- Utbyta information om terroristorganisationer och -grupper och deras verksamhet och stödnätverk i enlighet med internationell rätt och den lagstiftning som antagits av parterna, bland annat via det operativa och strategiska samarbetsavtalet mellan Moldavien och Europol.

- Se till att lagstiftningen om bekämpning av terrorism är baserad på mänskliga rättigheter och genomgår en översyn av Venedigkommissionen.

- Samarbeta om riskbaserad tullkontroll för att garantera skydd och säkerhet för varor som importeras, exporteras, eller transiteras.

- Medverka till förebyggande av terrorism.

Prioriteringar på medellång sikt

- Samarbeta i syfte att stärka det internationella samförståndet om kampen mot terrorism baserad på de mänskliga rättigheterna, inbegripet den rättsliga definitionen av terroristhandlingar.

- Fortsätta att förbättra den nationella lagstiftningen och andra regelverk inom kampen mot terrorism, särskilt i enlighet med FN:s och Europarådets konventioner, till exempel Europarådets konvention om förebyggande av terrorism (CETS 196) från 2005 och dess tilläggsprotokoll, och Europarådets konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott och om finansiering av terrorism (CETS 198).

- Lägga större tonvikt på förståelse för och motarbetande av radikaliserande drivkrafter och faktorer som bidrar till våldsam extremism.

- Undersöka möjligheterna till samarbete, inbegripet kapacitetsuppbyggnad, när det gäller luftfart (inbegripet flygplatser), säkerhet och skydd av mjuka mål.

- Utveckla sätt att samarbeta i kampen mot vapenhandel samt förstöring av lager.

- Utveckla metoder för samarbete och utbyte av information om upptäckt och spårning av olagliga vapen.

- Samarbeta och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och därmed sammanhängande materiel, och bärare av sådana vapen, genom att till fullo iaktta och på nationell nivå fullgöra parternas befintliga skyldigheter enligt internationella fördrag och avtal om nedrustning och icke-spridning samt andra relevanta internationella skyldigheter på området.

- Inrätta ett effektivt system för nationell kontroll av export och transitering av varor med anknytning till massförstörelsevapen, som också omfattar kontroll av slutanvändningen av teknik med dubbla användningsområden i samband med massförstörelsevapen, med effektiva påföljder i fall då reglerna för exportkontroll överträds.

- Ta itu med den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, enligt befintliga internationella avtal och FN:s säkerhetsråds resolutioner, samt åtaganden inom ramen för andra internationella instrument som är tillämpliga på området.

- Fortsätta att samarbeta när det gäller kontroll av export av konventionella vapen, med stöd av EU:s gemensamma ståndpunkt om regler för kontroll av export av militär teknik och utrustning.

Konflikten i Transnistrien

Prioriteringar på medellång sikt

- Upprätthålla funktionen i alla befintliga dialogplattformar och förhandlingsformat vars syfte är att identifiera hållbara lösningar på problem som människor ställs inför på båda sidorna om floden Dnestr, och på ett övergripande och fredligt sätt lösa konflikten i Transnistrien på grundval av Moldaviens suveränitet och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser och med en särskild rättslig ställning för den transnistriska regionen.

- Utveckla en förstärkt vision om konflikten i Transnistrien för att erbjuda en attraktiv och ömsesidigt godtagbar gemensam framtid för båda sidor i ett återintegrerat land.

- Upprätthålla ett effektivt samarbete mellan EU och Moldavien för att lösa konflikten i Transnistrien och främja förtroendeskapande åtgärder, inom överenskomna format, inklusive samråd om arrangemang för perioden efter det att en uppgörelse nåtts.

- Stärka dialogen, i syfte att förklara fördelarna med associeringsavtalet och se till att det tillämpas på hela Moldaviens territorium, och samtidigt vidta åtgärder för att legalisera verksamhet utförd av ekonomiska aktörer på floden Dnestrs vänstra strand.

- Fortsätta den konstruktiva dialogen när det gäller situationen i den centrala (transnistriska) delen av den moldavisk-ukrainska gränsen med alla berörda parter.

Internationella brottmålsdomstolen

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och tillhörande instrument, med beaktande av att dess integritet ska bevaras.

2.4 Samarbete i frågor som rör frihet, säkerhet och rättvisa

Moldavien förväntas fortsätta att uppfylla de fastslagna kraven i de fyra grupperna i handlingsplanen om viseringsliberalisering av den 16 december 2010. Ett effektivt och hållbart genomförande av alla riktmärken som anges i handlingsplanen, inklusive de i grupp 3 (allmän ordning och säkerhet), är nödvändigt för att upprätthålla en viseringsfri ordning med EU. I enlighet med den reviderade upphävandemekanismen för viseringsundantag[1] kan viseringsfrihet upphävas i fall då ett eller flera riktmärken inte längre uppnås. I händelse av berättigade farhågor för hur konkreta riktmärken i handlingsplanen uppfylls ska Moldavien på begäran förse Europeiska unionen med information.

Vidare ska parterna beakta rekommendationerna från granskningsuppdragen som organiserades under 2015 och 2016 i syfte att bedöma sektorerna rättsväsende, bekämpning av korruption och bekämpning av penningtvätt i Moldavien. I detta avseende åtar sig Moldavien att använda dessa rekommendationer, tillsammans med övriga EU-rekommendationer, samt andra rekommendationer från internationella organisationer, för utveckling av policydokumenten efter 2016 på området rättsväsende och korruptionsbekämpning och efter 2017 dokument på området för bekämpning av penningtvätt.

Parterna kommer även att samarbeta på följande områden:

Skydd av personuppgifter
Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsatt harmonisering av den nationella rättsliga ramen på området för skydd av personuppgifter gentemot EU:s lagstiftning med särskild tyngdpunkt på förordning 2016/679 (allmänna dataskyddsförordningen).

- Fortsatt genomförande av den rättsliga ramen om skydd av personuppgifter inom alla sektorer i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter i enlighet med europeiska instrument och standarder.

- Fortsatt stärkande av kapacitetsuppbyggnaden i det nationella centrumet för skydd av personuppgifter.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr xxx/2017 av den xx xxx 2017 om ändring av rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav (EUT L ...).

Kampen mot den organiserade brottsligheten

Prioriteringar på kort sikt

- Definiera och klart och tydligt ange vilka av polisens behörigheter och befogenheter som ska genomföras för underrättelseinhämtning och för insamling och användning av (kriminaltekniska) bevis.

- Skapa och främja ett effektivt system för ekonomiska utredningar inriktade på efterforskning, beslag och förverkande av tillgångar som erhållits från den organiserade brottsligheten.

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra konceptet underrättelsestyrt polisarbete, vilket kräver ett väl utarbetat system för analys och hantering av risker och hot (Europols metod används inom ramen för dess Socta). Inkludera utvecklingen av närpolisverksamhet och användning av särskilda utredningsmetoder.

- Samarbeta för att säkerställa en gradvis och bredare användning av Interpols relevanta verktyg och tjänster.

Reform av polisväsendet

Prioriteringar på kort sikt

- Slutföra inrättandet av en ansvarig, tillförlitlig och polisiärt effektiv organisation integrerad i inrikesministeriet. Ministeriets politiska ledning ska begränsas till att fastställa polisstyrkornas strategiska prioriteringar och allmänna politik. Inget förbudsföreläggande (vare sig positivt eller negativt) kommer att existera när det gäller polisens operativa verksamheter.

- Stärka ansvarsskyldigheten och oberoendet för polisen.

- Inrätta ett oberoende organ (t.ex. en parlamentarisk kommission) som på lämpligt sätt hanterar strukturella brister (fall av polisvåld, bedrägeri, korruption med mera) inom polisen.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att genomföra utvecklingsstrategin för polisväsendet för 2016–2020, med särskilt fokus på att modernisera poliskårens a) personalförvaltning, b) ledningsmetoder och c) operativa förmågor (respekt för grundläggande mänskliga rättigheter i hanteringen av gripna personer, utveckling av effektiva relationer med allmänheten, uppgradering av IT-miljön, förbättring av förmågan att utföra brottsplatsundersökningar, samt ytterligare utveckling av polisens antikorruptionsstrategi).

- Anta en utvecklingsstrategi för karabinjärstyrkorna och säkerställa framsteg i genomförandet av strategin.

- Upprätta ett effektivt system för vittnesskydd (en specialenhet) och erbjuda tillräckliga garantier för vittnen som ska skyddas från trakasserier eller fysiska hot.

- Främja en kultur av integritet och etiska värderingar inom hela inrikesministeriet och polisen. Utveckla regler och uppförandenormer för att förhindra och bestraffa förseelser inom polisen. Inrätta verktyg för att bedöma effektiviteten och ändamålsenligheten hos polisens verksamheter.

- Inrätta ett gemensamt centrum för utbildning inom brottsbekämpning för att säkerställa adekvat grundläggande och specialiserad utbildning och praktik, inbegripet särskild specialutbildning vid behov. Baserat på 2012 års samarbetsavtal mellan Moldavien och Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) kommer det gemensamma centrumet för utbildning inom brottsbekämpning att utveckla ett nära operativt förhållande till Cepol.

- Förbättra villkoren för förvar inom polisen.

- Öka förmågan till snabba insatser.

Polisiärt samarbete och databaser

Prioriteringar på kort sikt

- Ytterligare utveckla den centrala automatiserade databasen för både utredningar och rättsliga åtgärder (nationella elektroniska rättsliga ärendehanteringssystem) för att undvika risken med brottsfall som överlappar varandra och misslyckanden att koppla ihop fall som ofta har en stor geografisk eller till och med internationell spridning. Ett sådant system bör helst omfatta alla aspekter av utrednings- eller åtgärdskedjan inklusive information om återvinning av tillgångar, frysning och förverkande.

- Ytterligare förbättra det befintliga nationella statistiska instrumentet för mätning av brottslighetsnivån och uppklarningsnivån. Det bör användas effektivt som ett förvaltningsredskap för utvecklingen av nya politiska prioriteringar.

Prioriteringar på medellång sikt

- Se till att de centrala enheterna för internationellt polissamarbete (den nationella Europolenheten, Sirenekontoret, Interpols nationella centrala byrå) har tillgång till relevanta nationella och internationella databaser inom ramen för en enda administrativ struktur (en enda kontaktpunkt).

- Öka samarbetet och informationsutbytet mellan Moldavien och Europol (kvalitativt och kvantitativt) i gränsöverskridande brottmål.

Bekämpning av olaglig narkotika

Prioriteringar på kort sikt

- Delta i det europeiska nätverket för information om narkotika och narkotikamissbruk (Reitox) inom det Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN) och relevanta expertmöten organiserade av ECNN.

- Genomföra en tydlig uppgiftsfördelning och samordning mellan de myndigheter som är ansvariga för att minska efterfrågan på narkotika, liksom mellan de myndigheter som har till uppgift att minska tillgången på droger.

Prioriteringar på medellång sikt

- Utvidga samordningen till att omfatta alla aspekter av drogpolitiken inklusive sociala aspekter och folkhälsoaspekter, efterlevnadsåtgärder, internationellt samarbete och politik på ungdomsområdet.

- Godkänna och genomföra den nationella handlingsplanen för 2017–2018 för att genomföra den nationella strategin mot narkotika för åren 2011–2018.

Människohandel

- Godkänna och genomföra den nationella strategin för förebyggande och bekämpande av människohandel för åren 2017–2022, som kommer att omfatta även det nationella systemet för hänskjutande.

- Ytterligare effektivisera informationsflödet genom att förbättra kommunikationen och samarbetet mellan Europol och Moldaviens nationella sektorsövergripande brottsbekämpande enheter, samt mellan de moldaviska nationella sektorsövergripande brottsbekämpande myndigheterna sinsemellan.

- Se till att bygga upp kapaciteten inom brottsbekämpande institutioner för att säkerställa samarbetet med EU:s organ i förebyggande och bekämpande av människohandel.

Bekämpa sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering

- Stärka kapaciteten hos relevanta utredningsenheter för att försöka identifiera barn som fallit offer för sexuella övergrepp, i synnerhet barnpornografi.

- Skapa strukturer för att utföra individuella bedömningar av varje enskilt barn som fallit offer för sexuella övergrepp, med målet att inrätta särskilda hjälp- och stödåtgärder.

- Inrätta en särskild representant för barn som fallit offer för sexuella övergrepp om personerna med föräldraansvar inte kan företräda barnet på grund av en intressekonflikt, eller om det inte finns någon medföljande vuxen eller barnet har skilts från sin familj.

- Tillgängliggöra lämpliga interventionsåtgärder eller -program för att hantera individuella risker kopplade till samtliga personer som dömts för sexuella övergrepp mot eller sexuell exploatering av barn.

Bekämpa it-brottslighet

Prioriteringar på kort sikt

- Stärka samarbetet med Europeiska it-brottscentrumet hos Europol.

Prioriteringar på medellång sikt

- Investera i kapacitetsuppbyggnad (inbegripet inom straffrättsliga myndigheter), kunskap och specialistkompetens i kampen mot it-brottslighet genom att också beakta kopplingen till åtgärder mot hybridhot (anpassad it-brottslighet, bilaterala rättsliga/polisiära program).

- Stärka samarbetet för att bekämpa it-brottslighet och sexuell exploatering av barn genom att samordna och effektivisera kommunikationen.

- Undersöka möjligheterna till samarbete, särskilt när det gäller skydd av kritisk infrastruktur.

- Öka samarbetet för att förbättra motståndskraften mot it-angrepp: etablera incidenthanteringsorganisationer (Cert), underlätta utvecklingen av en nationell strategi för cybersäkerhet, främja offentlig-privata partnerskap.

- Samarbeta för att säkerställa genomförandet av OSSE:s förtroendeskapande åtgärder på it-området som syftar till att öka öppenheten och samarbetet på regional och subregional nivå.

- Genomföra Budapestkonventionen, särskilt när det gäller processrätt för nationella utredningar, offentlig-privat samarbete och internationellt samarbete.

Förebyggande och bekämpning av korruption och intressekonflikter

Prioriteringar på kort sikt

- Anta en lag om integritet som omfattar hela den offentliga förvaltningen, i samråd med det civila samhällets organisationer.

- Genomföra den lag som kräver att alla berörda tjänstemän ska lämna deklarationer om tillgångar och redogöra för potentiella intressekonflikter, och säkerställa ett effektivt genomförande av verkställighetsförfarandet. Riktigheten i innehållet i deklarationerna om tillgångar och eventuella intressekonflikter bör bedömas av den nationella integritetsmyndigheten, och tillhörande brottsutredningar bör utföras av det nationella centrumet för korruptionsbekämpning. Bedömningarna bör rangordnas på lämpligt sätt, med primärt fokus på deklarationer på hög nivå, inklusive domare och åklagare.

- Säkerställa tillräcklig uppföljning av misstänkta deklarationer och systematiskt tillämpa sanktioner (böter, disciplinära åtgärder etc.) i händelse av falska deklarationer, sena deklarationer eller underlåtelse att redovisa tillgångar. Bevisbördan för medlens eller tillgångarnas ursprung måste ligga hos tjänstemannen. Fortsätta att offentligt redovisa tillgångar.

- Anta lagar om proportionella avskräckande sanktioner för korruption och för att begränsa immunitet i straffrättsliga och administrativa förfaranden.

- Anta och påbörja det faktiska genomförandet av den nya strategin för korruptionsbekämpning som ett strategiskt instrument utformat för att förebygga och minska korruption i linje med EU:s värderingar och normer. Stärka kapaciteten i den övervakningsgrupp som ska genomföra den nationella strategin för korruptionsbekämpning i nära samarbete med parlamentet och det civila samhället.

- Säkerställa ett effektivt samarbete med och stöd till berörda EU-institutioner och EU-organ, inklusive Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), för kontroller på plats och inspektioner i samband med förvaltningen och kontrollen av EU-medel, som ska tillhandahållas i enlighet med de regler och förfaranden som gäller.

Prioriteringar på medellång sikt

- Förbättra mekanismerna för samordning och samarbete i kampen mot korruption mellan korruptionsbekämpande organ som det nationella centrumet för korruptionsbekämpning, den nationella integritetsmyndigheten, riksåklagaren, inrikesministeriets bedrägeribekämpning samt underrättelse- och säkerhetstjänsten.

- Inrätta en effektiv mekanism för samordning inom ramen för bekämpning av korruption, penningtvätt och finansiering av terrorism inom offentlig förvaltning på statlig nivå.

- Utveckla transparenta, merit- och kompetensbaserade system för utnämning till integritetsrådet samt till lednings- och inspektörsbefattningar i den nationella integritetsmyndigheten för att säkerställa den nationella integritetsmyndighetens

oberoende och frihet från politiskt inflytande. Se till att den nationella integritetsmyndigheten har tillgång till alla nödvändiga register, inbegripet alla statliga och privata register, i syfte att säkerställa en effektiv kontroll av förmögenhet och personliga intressen. Säkerställa att det civila samhället är representerat i integritetsrådet.

- Stärka rollen för det nationella centrumet för korruptionsbekämpning i syfte att åstadkomma konkreta resultat. Se till att det har tillräcklig budget och personal, tydliga ansvarsområden, nödvändig kompetens och det oberoende som krävs samt att det skyddas från otillbörlig politisk påverkan och har ett gott samarbete med andra brottsbekämpande institutioner som deltar i kampen mot korruption, i synnerhet åklagarmyndigheten för korruptionsbekämpning.

- Fortsätta att öka medvetenheten om olika typer och former av korruption och hur de kan förebyggas. Informationskampanjer bör genomföras regelbundet. Kommunikationsverktyg och -strategier ska anpassas till den berörda målgruppen och deras effektivitet ska utvärderas regelbundet.

- Förbättra systemet för utredning och lagföring av tjänstemän på hög nivå i korruptionsärenden för att säkerställa insynen och opartiskheten i rättsliga förfaranden, bland annat genom att skapa förutsättningar för en öppen mediebevakning. För detta ändamål ska omfattningen av arbetet inom åklagarmyndigheten för korruptionsbekämpning begränsas till korruption på hög nivå och dess kapacitet i kampen mot korruption på hög nivå förstärkas.

- Åstadkomma mer påtagliga resultat i kampen mot korruption och förbättra resultaten för de korruptionsbekämpande myndigheterna genom mer effektiva sanktioner och verkliga straff för tjänstemän på hög nivå.

- Utveckla och främja en övergripande och enhetlig rättslig ram som främjar integriteten inom den offentliga sektorn.

- Grundligt utreda bankbedrägerier i syfte att få tillbaka de pengar som förskingrats, och regelbundet rapportera om framsteg i utredningarna på ett öppet sätt.

- Dela med sig av den andra etappens Kroll-rapport med EU.

- Säkerställa driftskompatibiliteten mellan e-integritetssystemet och samtliga statliga och privata statliga och privata register som är nödvändiga för en effektiv kontroll av förmögenhet och personliga intressen.

- Sörja för en successiv övergång till deklarationer via internet.

- Stärka systemet för den periodiska egenbedömningen av bekämpningen av korruption.

Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och bekämpning av ekonomisk brottslighet

Prioriteringar på kort sikt

- Anpassa lagstiftningen till det fjärde direktivet om penningtvätt och finansiering av terrorism.

- Säkerställa att ny lagstiftning om kapitalliberaliseringar och skattestimulering samt ändringar och kompletteringar av lagar är förenliga med Moldaviens åtaganden enligt associeringsavtalet.

- Öka den tekniska och operativa kapaciteten hos finansunderrättelseenheten i syfte att effektivt genomföra alla uppgifter på området bekämpning av penningtvätt och terrorismfinansiering, särskilt i fråga om förbättring av finansunderrättelseverksamheten.

- Finansunderrättelseenheten bör i allt högre grad och proaktivt ta itu med anklagelser om penningtvätt och finansiering av terrorism, och börja med de rapporteringsskyldiga enheter som systematiskt rapporterar misstänkta transaktioner, vilka bör vara föremål för sanktioner vid rapporteringsunderlåtelse.

- Stärka systemet med förebyggande frysning av tillgångar genom att ge relevanta rapporterande enheter befogenhet att avbryta misstänkta finansiella transaktioner.

- Inrätta ett nationellt organ för återvinning av tillgångar som, genom ökat samarbete, främjar snabbast möjliga spårning inom EU av tillgångar som härrör från brott.

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra en övergripande policy/strategi kring ekonomisk brottslighet och finansiella utredningar som omfattar alla berörda myndigheter, inklusive åklagarmyndigheterna, och som syftar till att påskynda invecklade och långdragna utredningar inom området ekonomisk brottslighet. Inkludera konceptet finansiella utredningar och underrättelsestyrt polisarbete i strategin för att möjliggöra proaktiva verkställighetsåtgärder på grundval av dataanalys.

- Förbättra och genomföra ett stabilt system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som är i linje med FN:s säkerhetsråds resolutioner och rekommendationer från FATF och som är förenligt med resultatet av de ömsesidiga utvärderingar som gjorts inom ramen för Moneyval.

- Genomföra en välgrundad och omfattande lagstiftning om beslag och förverkande av tillgångar som går utöver de minimikrav_som fastställs inom EU och därmed även inbegriper t.ex. bestämmelser om förverkanden utan föregående fällande dom (civila förverkanden).

- Stärka det operativa samarbetet om förverkande, återvinning och förvaltning av tillgångar genom effektiv kommunikation och utbyte av bästa praxis mellan Moldaviens kontor för återvinning av tillgångar och EU.

- Stärka det operativa samarbetet mellan finansunderrättelseenheter, polis, finansinspektion, skatte- och tullmyndigheter och -enheter genom driftskompatibilitet och datautbyte (t.ex. på grundval av skräddarsydda avtal om utbyte av data). Samordnare mellan myndigheter bör utses för att underlätta det operativa samarbetet. Tillfälliga utbyten av personal i utbildningssyfte bör övervägas.

- I samarbete med det gemensamma centret för utbildning inom brottsbekämpning (se ovan) fastställa kursplaner med ett tydligt ackrediteringsförfarande för utredare och analytiker av ekonomisk brottslighet, samt möjliggöra för och uppmuntra kollegor från andra områden att delta i utbildning om ekonomiska utredningar. Vikten av finansiella utredningar bör återspeglas på lämpligt sätt i utbildningen av utredare, åklagare och domare.

- Utarbeta riktlinjer och anvisningar för de rapporteringsskyldiga enheter som systematiskt rapporterar misstänkta transaktioner, i syfte att öka effektiviteten i genomförandet av den nationella lagstiftningen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Samarbete om migration, asyl och gränsförvaltning
Migration och asyl

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta genomförandet av återtagandeavtalet mellan EU och Moldavien, och fortsätta att ge stöd till återintegrering av moldaviska medborgare.

- Fortsätta att tillhandahålla information vars syfte är att klargöra rättigheterna och skyldigheterna för viseringsfritt resande, inbegripet information om bestämmelser som reglerar tillträdet till arbetsmarknaden i EU (bland annat via EU:s invandringsportal), om EU:s regelverk för laglig migration (direktiv om villkoren för inresa och vistelse för vissa kategorier av tredjelandsmedborgare) och om ansvarighet för missbruk av rättigheter enligt den viseringsfria ordningen, samt om rättigheter och skyldigheter som hänför sig till hälso- och sjukvårdssystemen i EU:s medlemsstater.

- Fortsätta att utveckla det praktiska samarbetet inom ramen för partnerskapet för rörlighet mellan EU och Moldavien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Främja och stärka samarbetet inom partnerskapet för rörlighet mellan EU och Moldavien genom aktivt deltagande i EUMS med särskild inriktning på migration och utveckling.

- Stärka den befintliga infrastrukturen (inbegripet förvarsenheter) och personalresurserna i ansvariga organ för att garantera ett effektivt återsändande av tredjelandsmedborgare som olagligt uppehåller sig på och/eller reser genom Moldaviens territorium, garantera att de mänskliga rättigheterna respekteras för invandrare som tagits i förvar, och utveckla integrationsramen.

- Stärka verksamheten för byrån för migration och asyl som den viktigaste aktören i systemet för redovisning och förvaltning av migrationsströmmar genom att 1) stärka den rättsliga ramen, mottagningsförhållandena och handläggningen av utländska medborgare, 2) stärka de regionala kontorens bekämpning av olaglig vistelse för utländska medborgare och räkning av antal utländska medborgare, och 3) utveckla infrastruktur samt tilldela nödvändiga finansiella och mänskliga resurser.

- Fortsätta att stärka systemet för insamling och analys av data om migrationsflöden och asyl genom att uppdatera den utvidgade migrationsprofilen och fortsätta utarbeta utvärderings- och riskanalysrapporter om migration och asyl.

- Fortsätta att effektivt genomföra lagstiftningen om asyl, som ger en stabil ram för skydd av dem som behöver internationellt skydd, och förstärka infrastrukturen för mottagningscentrumet för asylsökande.

- Utbilda tjänstemän, anställda vid inrikesministeriet och domare om asyl och migration.

- Verka för en integrerad strategi inom området exilmedborgare och konsolidera nationella och lokala myndigheters kapacitet i närliggande frågor.

- Utveckla ett effektivare sätt att främja cirkulär migration.

Gränsförvaltning

Prioriteringar på kort sikt

- Ytterligare stärka gränsförvaltningen och upprätthålla den höga kvaliteten på gränskontroller och gränsövervakning, samt utöka och uppgradera de fasta och rörliga videoövervakningsanläggningarna.

- Öka den gemensamma gränsförvaltningen vid gränsen mellan EU och Moldavien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att tillhandahålla lämplig infrastruktur, teknisk utrustning, it-system samt finansiella och mänskliga resurser i enlighet med Moldaviens strategi och handlingsplan för integrerad gränsförvaltning.

- Fortsätta att stärka samarbetet kring gränsförvaltning med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex).

- Genomföra initiativen för gränsöverskridande samarbete och stärka samarbetet med EU:s medlemsstater i syfte att bidra till att berika och utvidga den gemensamma underrättelsebild av situationen före gränserna för Eurosur som förvaltas av Frontex, genom att upprätta ett regionalt nätverk tillsammans med Rumänien och andra länder i regionen.

- Uppgradera situationsbilden på nationell och lokal nivå genom att stärka riskanalysen, informationsanalysen och informationsutbytet med nationella och internationella partner.

Rättsligt samarbete

Prioriteringar på medellång sikt

- Öka samarbetet mellan Moldavien och Eurojust (kvalitativt och kvantitativt) i gränsöverskridande brottmål.

- Fortsätta att stärka det rättsliga samarbetet på privaträttens område genom att göra följande:

– Ansluta sig till och genomföra multilaterala konventioner om civilrättsligt samarbete, särskilt 1970 års konvention om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

– Ansluta sig till och genomföra multilaterala konventioner om skydd av barn, särskilt konventionerna från Haagkonferensen för internationell privaträtt på det familjerättsliga området.

– Förbereda anslutning till och genomförande av 1996 års konvention om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn, särskilt genom att bedöma nationella kapaciteter och resurser.

- Stärka det rättsliga samarbetet i brottmål genom att ansluta sig till och genomföra relevanta konventioner, särskilt Europarådets konventioner.

2.5 Handel och handelsrelaterade frågor (djupgående och omfattande frihandelsavtal)

Det djupgående och omfattande frihandelsområdet utgör en stor del av associeringsavtalet. Det förväntas därför att genomförandet av denna del, som återfinns i avdelning V (handel och handelsrelaterade frågor) i avtalet, kommer att ges den prioritet som följer av dess betydelse både i det övergripande samband som associeringsavtalet innebär och inom ramen för förbindelserna mellan EU och Moldavien.

Handel med varor

Parterna kommer att samarbeta för att genomföra bestämmelserna om marknadstillträde för varor, däribland energi, särskilt genom gemensamma samråd, i syfte att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Göra ytterligare förbättringar när det gäller handels- och försörjningsbalansen för att parterna på ett korrekt sätt ska tillämpa mekanismen för att motverka kringgående.
- Samarbeta om genomförandet av färdplanen för att förbättra Moldaviens konkurrenskraft.
- Utbyta information om skeenden i Moldavien som har samband med marknadstillträde och landets strategi för marknadstillträde.
- Genomföra åtgärder för att förbättra företagsklimatet för företag inom handel.

Prioriteringar på medellång sikt

- Öka Moldaviens exportkapacitet, bland annat genom att lansera ekonomiska och icke-ekonomiska stödprogram (bidragsprogram) för exportutveckling för enskilda företag.
- Stärka samarbetet mellan EU och Moldavien i processen för utarbetande och genomförande av lagstiftning som kan krävas för att genomföra bestämmelser i det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.
- Säkerställa efterlevnaden av de handelsrelaterade bestämmelserna om energi.
- Genomföra de delar av den nationella strategin för att locka investeringar och främja export 2016–2020 (*National Strategy for Investment Attraction and Export Promotion, NSIAEP*) som rör export för perioden 2018–2020, inklusive en halvtidsöversyn under 2018.

Tekniska föreskrifter, standardisering och därmed förknippad infrastruktur

Parterna kommer att samarbeta för att uppnå överensstämmelse med EU:s tekniska föreskrifter, standardisering, metrologi, ackreditering, förfaranden för bedömning av överensstämmelse och systemet för marknadsövervakning i enlighet med associeringsavtalet och i synnerhet det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.

Dessa förberedelser kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Utbyta information om fullgörande av åtaganden om tillnärmning av nationell lagstiftning till unionens regelverk, såsom anges i de relevanta bilagorna till avtalet, och om lagstiftningens genomförande.

- Stärka den administrativa kapaciteten i berörda statliga organ, institutioner och byråer.

Prioriteringar på medellång sikt

- Utveckla infrastruktur för förvaltning av tekniska föreskrifter, standardisering, metrologi, ackreditering, förfaranden för bedömning av överensstämmelse och systemet för marknadsövervakning, inbegripet inrättande av ett nationellt informationssystem.

- Utveckla eller förbättra samarbetet och vid behov erhålla medlemskap i relevanta internationella organisationer och EU-organisationer såsom Euramet, den europeiska samarbetsorganisationen för ackreditering (EA), Europeiska standardiseringskommittén, Cenelec, Etsi och Welmec.

- Utbyta information om andra relevanta aspekter av Moldaviens planer på området tekniska handelshinder, och tillämpliga tidsramar.

- I samarbete med organisationer som företräder Moldaviens privata sektor, utforma och genomföra en djupgående informations-, rådgivnings- och samrådskampanj/insats i syfte att hjälpa Moldaviens näringsliv att bättre förstå EU:s produktregler och krav för att släppa ut produkter på marknaden.

- Samarbeta vid förberedelserna för ett avtal om bedömning av överensstämmelse och godtagande av industriprodukter.

Sanitära och fytosanitära åtgärder

Parterna kommer att samarbeta för att anpassa Moldaviens sanitära och fytosanitära standarder för lagstiftning och praxis kring livsmedel och foder, växtskydd, djurhälsa och djurs välbefinnande till EU:s standarder, i enlighet med de relevanta bilagorna till associeringsavtalet. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Förenkla beviljandet av import- och exportlicenser för livsmedelsprodukter från jordbruket.
- Utveckla och genomföra strategin för livsmedelssäkerhet 2017–2022.
- Stärka samarbetet mellan den nationella myndigheten för livsmedelssäkerhet och jordbruksministeriet i syfte att förbereda och genomföra lagstiftningsreformer på området sanitära och fytosanitära åtgärder.
- Stärka den administrativa kapaciteten genom att utbilda personalen vid ansvariga statliga och verkställande myndigheter och organ i hur man utarbetar och genomför lagstiftning i överensstämmelse med EU:s lagstiftning.
- Organisera informationskampanjer med berörda organ, företag och icke-statliga organisationer om villkoren för att få tillträde till EU:s marknad, och med det civila samhället om konsumentaspekterna på livsmedels- och fodersäkerhet (RASFF).
- Erhålla ackrediteringar för alla laboratorier som deltar i officiella kontroller på att de uppfyller internationella standarder för sanitära och fytosanitära åtgärder, så att sanitära och fytosanitära krav för export uppfylls och livsmedelssäkerheten på den moldaviska inre marknaden förbättras.

Prioriteringar på medellång sikt

- Omorganisera och utveckla kapaciteten hos den nationella myndigheten för livsmedelssäkerhet på grundval av bestämmelserna i den framtida strategin för livsmedelssäkerhet 2017–2022.
- Slutföra genomförandet av Moldaviens nuvarande strategi för livsmedelssäkerhet, med särskild inriktning på lagstiftningens kvalitet och tillsynskapaciteten, samt åtgärda eventuella brister.
- Anpassa den inhemska lagstiftningen till unionens regelverk enligt angivelserna i de relevanta bilagorna till avtalet, och säkerställa ett effektivt genomförande och en effektiv efterlevnad.
- Ytterligare förbättra den infrastruktur och därmed sammanhängande kapacitet som behövs för att genomföra lagstiftningen, särskilt inom områdena djurhälsa, växtskydd, livsmedelssäkerhetslaboratorier och gränskontrollstationer, i enlighet med EU:s krav.

- Avsluta arbetet med att inrätta ett system för tidig varning för livsmedel och foder, djurhälsa och växtskydd.

Tull och förenklade handelsprocedurer

Parterna kommer att samarbeta för att anpassa Moldaviens lagstiftning till EU-lagstiftningen, EU-riktlinjer för tullarbetet och de internationella standarder som anges i kapitel 5 och i de relevanta bilagorna till associeringsavtalet. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Anpassa Moldaviens lagstiftning till Europeiska unionens tullkodex.
- Fortsätta genomförandet av det strategiska ramavtalet för tullsamarbete.
- Fortsätta att modernisera Moldaviens tullmyndighet och dess infrastruktur, och att anordna utbildning av personalen, i synnerhet för att stärka en serviceinriktad och korruptionsfri kultur.
- Utarbeta en färdplan för Moldaviens anslutning till konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande och inrätta en projektgrupp.
- Intensifiera dialogen om kampen mot bedrägerier för att förhindra olaglig handel, bland annat med punktskattepliktiga produkter, särskilt genom förstärkt samarbete inom ramen för protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor.
- Säkerställa ett effektivt genomförande av Moldaviens lagstiftning om skydd av geografiska beteckningar och immateriella rättigheter, och tillhandahålla lämplig utbildning för tulltjänstemän i detta avseende.

Prioriteringar på medellång sikt

- Anpassa Moldaviens system för godkända ekonomiska aktörer till EU:s system med sikte på ömsesidigt erkännande.
- Anpassa lagstiftningen och fastställa villkoren för Moldaviens anslutning till konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande.
- Fortsätta att förenkla och modernisera tullförfarandena och säkerställa ett effektivt genomförande av dem.
- Samarbeta om riskbaserad tullkontroll och utbyte av relevant information som bidrar till bättre riskhantering och säkerhet i leveranskedjan, underlättande av laglig handel samt säkerhet för varor som importeras, exporteras eller transiteras.
- Stärka förfarandena för snabb anslutning till Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll för att eliminera olaglig handel med tobaksvaror.

Ursprungsregler

Parterna ska samarbeta för att genomföra de ursprungsregler som fastställs i protokollet till associeringsavtalet och som härrör från Moldaviens anslutning till den regionala konventionen om Europa-Medelhavstäckande regler om förmånsursprung. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Diskutera och vid behov se över de förfaranden som Moldaviens tullmyndighet för närvarande tillämpar vid certifiering av varor och kontroll av varors ursprung.

Prioriteringar på medellång sikt

- Hjälpa Moldavien att genomföra sina skyldigheter som följer av landets anslutning till konventionen.

- Tillhandahålla utbildning av Moldaviens tullmyndighet i certifiering och kontroll av förmånsursprung.

Etablering, handel med tjänster och elektronisk handel

Parterna kommer att fortsätta sin dialog om etablering, handel med tjänster och elektronisk handel i enlighet med de relevanta bestämmelserna i associeringsavtalet. De kommer att genomföra de åtaganden som gjorts inom de tjänsteområden som anges i de relevanta bilagorna till associeringsavtalet. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Tillhandahålla utbildning och tillräcklig administrativ kapacitet för att klara av tillnärmningen av lagstiftningen.

- Sörja för ett regelbundet utbyte av information om det planerade eller pågående lagstiftningsarbetet på områden som valts ut för tillnärmning och föra en dialog i detta syfte.

- Se till att den rättsliga ramen för tjänster och etablering i Moldavien återspeglar rättigheterna och skyldigheterna och möjliggör ett effektivt genomförande av åtagandena om marknadstillträde som härrör från det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.

Löpande betalningar och kapitalrörelser

Parterna kommer att fortsätta dialogen om kapitalrörelser och betalningar, särskilt i syfte att övervaka efterlevnaden av samtliga befintliga åtaganden i associeringsavtalet.

Offentlig upphandling

Parterna kommer att samarbeta om Moldaviens genomförande av upphandlingskapitlet i associeringsavtalet och därmed sammanhängande reformer. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Samordna Moldaviens harmonisering av den rättsliga ramen för offentlig upphandling med Europeiska kommissionen.

- Lägga fram exakt och aktuell information om hur Moldaviens lagstiftning utvecklas, särskilt för planerat lagstiftningsarbete som påverkar upphandlingspolitiken och kontrollen av efterlevnaden.

- Anta och börja genomföra Moldaviens strategi för offentlig upphandling och därmed upprätta ett välfungerande, tillförlitligt och transparent system för konkurrensutsatt upphandling som skapar och säkerställer förtroende hos Moldaviens medborgare och hos det internationella samfundet inom upphandlingsområdet.

- Utveckla den kompetens och administrativa kapacitet som krävs för att främja ökad effektivitet i offentliga upphandlingsförfaranden, inklusive de aspekter som kan bidra till en smart och hållbar ekonomisk tillväxt som gynnar alla i Moldavien.

- Lägga fram exakt och aktuell information om hur Moldaviens lagstiftning utvecklas, särskilt för planerat lagstiftningsarbete som påverkar upphandlingspolitiken och kontrollen av efterlevnaden.

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra Moldaviens strategi för offentlig upphandling.

- Säkerställa det nationella reformprogrammet för offentlig upphandling genom gradvis anpassning till EU:s relevanta och uppdaterade regelverk och se till att det genomförs och verkställs korrekt.

- Utveckla den kompetens och administrativa kapacitet som krävs i de organ som ansvarar för att övervaka genomförandet av upphandlingspolitiken.

- Se till att den nationella myndigheten för klagomål och tvistlösning är oberoende och har tillräcklig administrativ kapacitet för att tillhandahålla effektiva rättsmedel i enlighet med den relevanta EU-lagstiftningen.

- Fortsätta att genomföra elektronisk upphandling och förbättra funktionaliteten hos de relevanta it-verktygen.

- Anpassa systemet för överprövning till det europeiska regelverket om normer för oberoende, redlighet och transparens, vilket möjliggör snabb och kompetent hantering av klagomål.

- Överväga att skapa centraliserade inköpsorgan och se till att alla upphandlande myndigheter eller enheter har lämplig personal och de resurser som behövs för att bedriva sina verksamheter.

- Inrätta och genomföra lagstiftning på området för allmännyttiga tjänster, koncessioner och offentlig-privata partnerskap, som är anpassad till den relevanta unionslagstiftningen.

Immateriella rättigheter

Parterna kommer att samarbeta för att anpassa Moldaviens lagstiftning till EU:s lagstiftning och internationella normer om skydd för immateriella rättigheter, i enlighet med associeringsavtalet. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Vidta åtgärder för att öka allmänhetens medvetenhet om skyddet av immateriella rättigheter och sörja för en effektiv dialog med rättighetshavarna.

- Säkerställa korrekt genomförande och tillämpning av nationell lagstiftning och relevanta standarder på detta område, och utveckla övervakningsverktyg för genomförande och tillsyn av skyddet av immateriella rättigheter enligt associeringsavtalet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Se till att rättighetshavare från båda parter har ett tillräckligt och effektivt skydd för sina immateriella rättigheter och att lämpliga åtgärder vidtas för att säkerställa skyddet av dessa rättigheter.

- Stärka förmågan hos de ansvariga statliga organen och genomförandeorganen, däribland Moldaviens tullmyndighet, att säkerställa skyddet, och regelbundet rapportera om den administrativa kapaciteten.

- Se till att det finns en lämplig rättslig ram för att garantera att rättighetshavarna har tillgång till rättslig prövning och att påföljder finns tillgängliga och genomförs effektivt.

- Stärka relevanta institutionella strukturer och den statliga myndigheten för immateriella rättigheter och upphovsrättsorganisationer, samt stärka samarbetet med myndigheter i tredjeländer, upphovsrättsorganisationer och branschorganisationer.

- Genomföra de normer som ingår i direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 608/2013 av den 12 juni 2013 om tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter.

- Vidta effektiva åtgärder mot varumärkesförfalskning och pirattillverkning samt sörja för ett effektivt genomförande av lagstiftningen om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och av påföljderna vid intrång i immateriella rättigheter på grundval av den nationella strategin för immateriella rättigheter fram till 2020, och utarbeta regelbundna rapporter på grundval av konkreta och mätbara mål och uppgifter.

Konkurrens

Parterna kommer att samarbeta för att genomföra konkurrenskapitlet i associeringsavtalet och därmed sammanhängande reformer. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på medellång sikt

- Sörja för att Moldaviens institutionella ram och administrativa kapacitet garanterar en effektiv tillämpning av konkurrenslagstiftningen på ett opartiskt sätt och säkerställa likvärdiga förutsättningar för alla ekonomiska aktörer.

- Stärka dialogen om erfarenheter av att genomdriva lagstiftning på detta område, liksom om annan lagstiftning med anknytning till konkurrens, bland annat genom att tillhandahålla utbildning för myndigheter och särskild expertrådgivning om den allmänna efterlevnaden av reglerna om statligt stöd.

Öppenhet

Parterna kommer att lägga särskild vikt vid arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Utveckla en kommunikationsstrategi för regeringen och fastställa centrala teman för att fokusera administrationens kommunikationsinsatser.

- Stärka den strategiska planeringskapaciteten för regeringens kommunikationskontor.

- Diskutera bästa praxis och erfarenheter av öppet beslutsfattande, framför allt genom att engagera det civila samhället i den politiska dialogen.

- Utbyta information och tillhandahålla relevant utbildning, bland annat om kommunikationsmekanismer och samråd med berörda parter.

- Hålla seminarier och andra evenemang för allmänheten, i syfte att förklara genomförandet av associeringsavtalet och tillnärmningsprocessen.

Prioriteringar på medellång sikt

- Respektera åtagandena om öppenhet i handelsrelaterat beslutsfattande och överväga vilka mekanismer som kan behöva införas.

- Främja fri och enkel tillgång till offentlig information som beviljas enligt lag.

Handel och hållbar utveckling

Parterna kommer att fortsätta sin dialog och arbeta med de frågor som omfattas av det relevanta kapitlet i associeringsavtalet. Detta kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort och medellång sikt

- Utbyta information om genomförandet av den relevanta nationella politiska ramen eller av internationella åtaganden med anknytning till hållbar utveckling.

- Diskutera det faktiska genomförandet av åtaganden inom ramen för detta kapitel med avseende på berörda parters medverkan och dialog med det civila samhället.

- Se till att yrkesinspektionen verkar i enlighet med internationella principer och EU-principer.

- Utbyta bästa praxis och erfarenheter.

Parterna kommer att beakta att de prioriteringar som har samband med fackliga rättigheter och grundläggande arbetsnormer i avsnitt 2.2 och de prioriteringar som anges i avsnitt 2.6 *(Sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter)* är ytterst relevanta för genomförandet av kapitlet ”Handel och hållbar utveckling”, och därför bör behandlas i samband med denna del av associeringsavtalet.

2.6 Ekonomisk utveckling och marknadens möjligheter

Parterna kommer att samarbeta för att stödja Moldavien när det gäller att införa en fullt fungerande marknadsekonomi och gradvis anpassa sin politik till EU:s politik, i enlighet med riktlinjerna för makroekonomisk stabilitet, sunda offentliga finanser, ett starkt finansiellt system samt en hållbar betalningsbalans. Detta samarbete kommer i synnerhet att bidra till att följande mål uppnås:

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra det reformprogram som överenskommits med Internationella valutafonden.

- När det har antagits, påbörja genomförandet av det makroekonomiska stödet som överenskommits med EU.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fullfölja genomförandet av det reformprogram som överenskommits med Internationella valutafonden.

- När det har antagits, till fullo genomföra det makroekonomiska stöd som överenskommits med EU.

- Övervaka den makroekonomiska utvecklingen, diskutera centrala politiska utmaningar och utbyta information om bästa praxis genom att stärka den regelbundna makroekonomiska dialogen för att förbättra kvaliteten på den ekonomiska politiken.

- Fortsätta att stärka oberoendet, den offentliga regleringsmakten och kapaciteten hos Moldaviens centralbank och den nationella kommissionen för finansiella marknader. Ta del av EU:s erfarenheter när det gäller penning- och valutapolitik samt reglering och tillsyn av finans- och banksektorn, för att ytterligare utveckla Moldaviens kapacitet på dessa områden.

- Förbättra de offentliga finansernas hållbarhet och förvaltning genom att genomföra finanspolitiska reformer, inklusive förbättrat genomförande av Europaparlamentets budgettillsyn.

- Fortsätta att utarbeta öppna, konkurrenspräglade och översiktliga regler och förfaranden för privatisering, och genomföra dem i enlighet med bästa praxis i EU.

Bolagsrätt, redovisning och revision samt företagsstyrning

Parterna kommer att samarbeta för att förbereda Moldavien för genomförandet av den EU-lagstiftning och de internationella instrument som anges i de relevanta bilagorna till associeringsavtalet, särskilt för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Utbyta aktuell, relevant och exakt information om läget beträffande den befintliga lagstiftningen och dess överensstämmelse med EU-rätten, på grundval av det format som överenskommits mellan parterna, för att genomföra EU-lagstiftningen i enlighet med den överenskomna tidsplanen.

- Ringa in områden där utbildning, kapacitetsuppbyggnad och sakkunskap bör tillhandahållas.

- Förenkla systemen av kontrollorgan och olika kontrollmyndigheter för att öka effektiviteten och minska utrymmet för korruption med det slutliga målet att förbättra företagsklimatet och upprätthållandet av lagar och standarder.

Prioriteringar på medellång sikt

- Utveckla den administrativa kapaciteten hos Moldaviens statliga institutioner som deltar i genomförandet av bolagsrätt, redovisning och revision samt företagsstyrning.

- Arbeta för att upprätta register över det verkliga ägandet för företag och juridiska konstruktioner.

Sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter
Parterna kommer att samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Se till att grundförutsättningarna finns för att yrkesinspektionen ska fungera effektivt.

- Fortsätta att främja den sociala dialogen, bland annat genom att bygga upp kapaciteten hos arbetsmarknadens parter.

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra EU-lagstiftningen om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, arbetsrätt och arbetsvillkor, som anges i de relevanta bilagorna till associeringsavtalet, särskilt för att uppnå följande:

– Stärka den administrativa kapaciteten och kapaciteten att kontrollera efterlevnaden i fråga om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och arbetsrätt, särskilt yrkesinspektionen och relevanta rättsliga organ.

– Bygga upp kapaciteten hos arbetsmarknadens parter (t.ex. utbildning om EU:s lagstiftning och normer för hälsa och säkerhet samt arbetsrätt).

- Utveckla en sysselsättningsstrategi som syftar till att skapa fler och bättre arbetstillfällen med anständiga arbetsvillkor, bättre matchning mellan kompetens och jobben på arbetsmarknaden och som främjar aktivt stöd och effektiva arbetsförmedlingar, främja en inkluderande arbetsmarknad, samt genomföra de länderprogram för anständigt arbete som ILO och Moldavien kommit överens om.

- Stärka kapaciteten hos den förvaltning som ansvarar för att utveckla och genomföra sysselsättnings- och socialpolitik, särskilt arbetsförmedlingarna och socialtjänsterna.

Konsumentskydd

I syfte att förbereda genomförandet av den EU-lagstiftning och de internationella instrument som anges i de relevanta bilagorna till associeringsavtalet kommer parterna att samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Se över alla konsumentskyddslagar i Moldavien som hittills antagits i enlighet med de nyligen antagna EU-lagarna på detta område (enligt förteckningen i bilaga IV till associeringsavtalet).

- Genomföra konsumentskyddsorganisationens fleråriga institutionella utvecklingsplan.

- Genomföra den fleråriga institutionella utvecklingsplanen för den nationella myndigheten för livsmedelssäkerhet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Upprätta och aktivera ett nationellt system som möjliggör en effektiv kommunikation mellan nationella intressenter om och återkallande av farliga konsumentvaror som inte är livsmedel.

- Upprätta och aktivera ett system för snabb varning för livsmedel och foder (RASFF) för utbyte av information om farliga livsmedelsprodukter.

- Integrera de olika kontrollpunkterna för livsmedelssäkerhet (gränskontroll, organ för växtskydd och djurhälsa, samt det nationella centrumet för provning och certifiering av grödor och mark) i ett integrerat och förvaltat system för ledningsinformation (MIS).

- Vidareutveckla och genomföra riskbaserade kontrollförfaranden för analys av förvaltning av livsmedel och icke-livsmedelsprodukter.

- Regelbundet utvärdera konsumentskyddsorganisationens fleråriga institutionella utvecklingsplan och, vid behov, revidera den.

- Regelbundet utvärdera den fleråriga institutionella utvecklingsplanen för den nationella myndigheten för livsmedelssäkerhet och, vid behov, revidera den.

- Ytterligare anpassa Moldaviens sanitära och fytosanitära rättsliga och normativa ramar till EU:s regelverk.

- Stärka den administrativa kapaciteten hos tillsynen av konsumentskyddet i Moldavien, framför allt genom utbildning av regeringstjänstemän och andra företrädare för konsumentintressen om införlivandet av EU-lagstiftningen samt genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av denna.

Statistik

Parterna kommer att samarbeta för att göra Moldaviens lagstiftning förenlig med EU:s lagstiftning på statistikområdet. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Godkänna lagen om officiell statistik som utarbetats på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om gemenskapsstatistik och på grundval av allmän lag om officiell statistik för länder i Östeuropa, Kaukasien och Centralasien.

- Godkänna den NUTS-nomenklatur som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 av den 26 maj 2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (NUTS), med ytterligare ändringar och justeringar.

- Sprida kunskap om de slutliga resultaten av 2014 års folk- och bostadsräkning och förbättra befolkningsstatistiken genom att utöka användningen av administrativa datakällor.

- Utarbeta uppskattningar för regionalräkenskaper enligt metoderna i SNA 1993/ESA 1995.

- Säkerställa det yrkesmässiga oberoendet för Moldaviens nationella statistikbyrå i genomförandet av den kommande reformen av den offentliga förvaltningen, genom att upprätthålla dess nuvarande ställning och placering i den offentliga förvaltningen.

Prioriteringar på medellång sikt

- Se till att beräkna harmoniserade konsumentprisindex (HIKP) i enlighet med EU:s normer.

- Tillämpa SNA 2008/ENS 2010-metoden och omberäkningen av tidsserierna för de huvudsakliga makroekonomiska indikatorerna enligt den godkända metoden.

- Införa ett kvalitetsledningssystem för officiell statistik i enlighet med europeiska standarder.

Beskattning

Parterna kommer att stärka samarbetet i syfte att förbättra och utveckla Moldaviens skattesystem och skatteförvaltning på grundval av EU:s standarder och internationella standarder. Detta kommer att inbegripa förberedelser för att gradvis anpassa Moldaviens lagstiftning till den EU-lagstiftning och de internationella instrument som anges i bilagorna till associeringsavtalet, särskilt arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Anta och börja genomföra strategin för reformen av skatteförvaltningen.
- Påbörja TAMP-projektet.
- Utveckla samarbetet med OECD och EU-medlemsstaternas skattemyndigheter genom att utbyta nya erfarenheter och information om trender på området beskattning.

Prioriteringar på medellång sikt

- Förbättra och förenkla skattelagstiftningen.
- Förbättra det internationella skattesamarbetet för att stärka den goda förvaltningen på skatteområdet, dvs. genom att tillämpa principerna om öppenhet och insyn, informationsutbyte och lojal skattekonkurrens.
- Förbättra kapaciteten inom skatteförvaltningen genom att stärka hanteringen av förändringar, genomföra den institutionella och den operativa reformen, bidra till den europeiska integrationsprocessen och modernisera informationstekniken.
- Vidta åtgärder för att harmonisera politiken för att bekämpa bedrägerier och smuggling av punktskattepliktiga produkter.

Finansiella tjänster

Parterna ska samarbeta för att förbereda Moldavien för moderniseringen av dess ramar för finansiell reglering och tillsyn, så att internationellt överenskomna standarder för tillsyn inom området för finansiella tjänster uppfylls, med hjälp av EU:s lagstiftning och internationella instrument som anges i de relevanta bilagorna till associeringsavtalet, inklusive avdelning IV (ekonomiskt samarbete och sektorssamarbete) i detta avtal, som en referens för att utveckla en lämplig uppsättning regler för Moldavien. Detta samarbete ska inbegripa följande åtgärder och bidra till att följande mål uppnås:

Prioriteringar på kort sikt

- Vidta åtgärder för att säkerställa aktieägarnas insyn och garantera finansiell stabilitet på försäkringsmarknaden.

- Säkerställa att de fall av bedrägerier som påverkade banksektorn i Moldavien under 2014 blir föremål för en grundlig, transparent och opartisk utredning, i syfte att återvinna de medel som förskingrats och ställa de ansvariga personerna inför rätta.

- Ytterligare förbättra den rättsliga ramen genom att tillhandahålla nödvändiga instrument och åtgärder (t.ex. öka aktieägarnas ansvar, införa strängare sanktioner) för att ta itu med de faktorer som ledde till bankbedrägerierna år 2014 och för att förhindra liknande bedrägliga transaktioner på alla nivåer.

- Successivt utveckla och införa ett europeiskt insättningsgarantisystem, i enlighet med internationellt överenskomna standarder.

- Anta lagen om kreditorganisationer utanför banksektorn som utarbetats av den nationella kommissionen för finansiella marknader.

- Knyta kontakter och utbyta information med EU:s finansiella tillsynsmyndigheter. Framför allt kommer EU att tillhandahålla det stöd som är nödvändigt för att moldaviska myndigheter ska sluta avtal om informationsutbyte och samarbete på området finansiella tjänster med relevanta EU-myndigheter för reglering och tillsyn (t.ex. Europeiska centralbanken och myndigheterna från EU:s medlemsstater).

- Utbyta aktuell, relevant och tydlig information om Moldaviens i nuläget gällande lagstiftning.

- Ringa in områden där utbildning, kapacitetsuppbyggnad och sakkunskap bör tillhandahållas.

Prioriteringar på medellång sikt

- Skapa en ny ram för reglering och tillsyn som överensstämmer med internationellt överenskomna standarder för tillsyn, inbegripet nya tillsynsmetoder, verktyg och instrument.

- Inrätta en övergripande ram för att förbättra företagsstyrningen och riskhanteringen inom bank- och finanssektorn.

- Utveckla en ram för tillsyn på makronivå.

- Bygga upp kapacitet för att genomföra den nya lagstiftningen inom finanssektorn.

- Förbättra tillsynsmyndigheternas administrativa förmåga i enlighet med internationellt överenskomna standarder.

- Utarbeta nationell lagstiftning om förebyggande och bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, särskilt genom att genomföra EU-lagstiftningen på dessa områden, stärka samarbetet med arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF), Europarådet (i synnerhet Europarådets expertkommitté för utvärdering av åtgärder riktade mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Moneyval) och berörda myndigheter i EU:s medlemsstater, samt underteckna samförståndsavtal mellan Moldaviens finansunderrättelsemyndigheter och EU:s medlemsstater.

- Utveckla samarbetet mellan statliga myndigheter och organisationer som ansvarar för tillsynen av genomförandet av nationell lagstiftning om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Industri- och näringslivspolitik

Parterna kommer att samarbeta för att förbättra företagsklimatet och lagstiftningen i Moldavien, särskilt för små och medelstora företag, inbegripet mikroföretag. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra strategin för små och medelstora företag 2012–2020 och dess handlingsplan, i linje med den nya lagen för små och medelstora företag och i linje med landets reviderade färdplan för konkurrenskraft och den nya strategin för främjande av export och investeringar.

- Effektivt genomföra programmet för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (Cosme), som omfattar initiativ som *Enterprise Europe Network* (EEN), Erasmus för unga företagare, projekt för samarbeten inom företagskluster osv., genom att stärka kapaciteten hos relevanta berörda institutioner och intressenter i den privata sektorn i Moldavien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra den landsspecifika färdplanen och rekommendationerna i utvärderingen av småföretagsakten.

- Koppla utvecklingen av små och medelstora företag till de möjligheter som skapats genom det djupgående och omfattande frihandelsavtalet, bland annat genom nätverk för företag (företagsstöd), såsom *Enterprise Europe Network*, och företagskluster, och slutföra utvecklingen av en särskild grupp för klusterpolitik i detta sammanhang.

- Stärka den roll som företag och sammanslutningar av små och medelstora företag (inklusive branschorganisationer) har i syfte att förbättra dialogen mellan det offentliga och det privata.

- Genomföra den begreppsmässiga, rättsliga och operativa ram som stimulerar utvecklingen av industriella kluster i Moldavien.

Gruvindustri och råvaror

Parterna kommer att utbyta information om gruvdrift och utvinning av råmaterial för att uppnå en bättre förståelse för deras respektive strategiska riktlinjer och strategier. Diskussionerna kommer att ske genom en särskild underkommitté.

Turism

Parterna kommer att samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på medellång sikt

- Etablera kontakter för att stärka utvecklingen av en konkurrenskraftig och hållbar turism och skissera vilka åtgärder som krävs för att fördjupa samarbetet mellan Moldavien och EU om turism.

- Fortsätta att utbyta bästa praxis och kunskap samt bedriva utbildning på turismområdet.

Jordbruk och landsbygdsutveckling

För samarbetet när det gäller anpassningen av politiken och lagstiftningen till EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) och, framför allt, för att respektera tidsplanen för åtaganden inom de särskilda områden som anges i de relevanta bilagorna till associeringsavtalet, ska parterna samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Anta en allmän lag om subventioneringsprinciper för jordbruk och landsbygdsutveckling och därigenom förbättra genomförandet av politiken på detta område.

- Utveckla jordbruksministeriets och livsmedelsindustrins kapacitet i fråga om jordbruksstatistik och ekonomisk analys.

- Utveckla, främja och genomföra sektoriella program för specifika undersektorer inom jordbruket.

Prioriteringar på medellång sikt

- Utveckla och genomföra den politiska, rättsliga och institutionella ramen (inklusive krav på livsmedelssäkerhet, kvalitetspolitik, ekologiskt jordbruk och handelsnormer) på området jordbruk och landsbygdsutveckling.

- Förbättra jordbruksproduktionens konkurrenskraft och diversifieringen av den ekonomiska verksamhet som bedrivs i landsbygdsområden.

- Förbättra den hållbara användningen av mark- och vattenresurser inom livsmedelssektorn.

- Utveckla kapaciteten hos de centrala och lokala förvaltningarna när det gäller landsbygdsutvecklingspolitik.

- Stärka det utbetalande organets kapacitet att sörja för öppenhet, effektivitet och förutsägbarhet i det utbetalade statliga stödet.

- Minska jordbrukssektorns sårbarhet gentemot klimatrelaterade risker.

- Utveckla ett uppdaterat, transparent markägarregister som en grundval för att övervaka markanvändning samt underlätta jordreform och konsolidering av jordbruksföretag, i syfte att förbättra den strukturella situationen för jordbrukets livsmedelsindustri och genomföra politik för jordbruk och landsbygdsutveckling.

Informationssamhället/Den digitala ekonomin och samhället

Parterna ska samarbeta för att anpassa landets digitala miljöer till EU:s digitala inre marknad. Detta kommer att skapa arbetstillfällen, tillväxt och innovation i Moldavien och i synnerhet gynna de unga, som får möjlighet till utbildning och sysselsättning – på plats eller på distans – och att starta företag med små startkapital. I synnerhet kommer parterna att samarbeta för att stödja Moldavien i genomförandet av de delar av EU:s regelverk som anges i bilagorna till associeringsavtalet för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Stärka den nationella tillsynsmyndighetens oberoende och administrativa kapacitet när det gäller elektronisk kommunikation, för att säkerställa dess förmåga att vidta lämpliga regleringsåtgärder och verkställa sina beslut och alla tillämpliga regler samt främja sund konkurrens på marknaderna.

- Påskynda genomförandet av det gemensamma europeiska larmnumret 112 i Moldavien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Stärka den digitala sektorn genom utbyte av information och erfarenheter om den digitala inre marknaden. Främja en anpassning i Moldavien till EU:s lagstiftning, bästa praxis och normer, bland annat inom e-handel, skydd av uppgifter genom motståndskraftiga nätverk, fastställande av en nationell cybersäkerhetsstrategi, utbyggnad av den nationella kapaciteten inom incidenthantering (Cert), och fastställande av en nationell modell för bredbandsutbyggnad på landsbygden.

- Stärka nivån av it-säkerhet och skyddet av personuppgifter i elektroniska kommunikationer, i syfte att garantera tillgängligheten och integriteten i elektroniska offentliga tjänster och öka medborgarnas förtroende för dessa tjänster.

Folkhälsa

Parterna kommer att samarbeta för att göra följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Främja Moldaviens deltagande i EU:s folkhälsoprogram 2014–2020.

Prioriteringar på medellång sikt

- Stödja Moldavien under förberedelserna för genomförandet av EU:s regelverk om hälsa, såsom anges i bilagorna till associeringsavtalet, särskilt när det gäller lagstiftningen på områdena för tobakskontroll, kvaliteten och säkerheten hos ämnen av mänskligt ursprung (blod, vävnader, celler och organ) och hälsorisker i enlighet även med Moldaviens internationella förpliktelser enligt ramkonventionen om tobakskontroll och det internationella hälsoreglementet.

- Stärka beredskap, utbildning och epidemiologisk övervakning och kontroll av smittsamma sjukdomar genom bland annat: 1) Moldaviens deltagande i programmet för utbildning i interventionsepidemiologi i Medelhavsområdet (MediPIET), 2) samarbete med Europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar, 3) fastställande av det nationella egenansvaret och hållbarheten för program för förebyggande och kontroll av HIV, TBC och hepatit, samt 4) stärkande av vaccinationsprogram.

- Säkerställa anslutningen till och därpå följande genomförande av protokollet om olaglig handel med tobaksvaror.

- Stärka nationella åtgärder som omfattar flera sektorer för att motverka antimikrobiell resistens, bland annat genom förstärkt övervakning, återhållsam användning av antimikrobiella ämnen och infektionskontroll inom hälso- och sjukvård.

Stadsplanering och byggande

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra lagstiftningen för stadsplanering och byggande för åren 2017–2020, genom utveckling och antagande av gemenskapens sekundärlagstiftning (förslag till lagstiftning och statliga beslut) i enlighet med ”Moldavien 2020-strategin”.

- Vidta åtgärder för att säkerställa systemen för fysisk planering på nationell och regional nivå samt på distriktsnivå, liksom översiktsplaner och kommunala böcker om orter, i syfte att främja en integrerad regional utvecklingspolitik.

Regional utveckling

Parterna kommer att samarbeta inom ramen för den regionala utvecklingspolitiken och dialogen mellan EU och Moldavien om regionalpolitik, i perspektivet av Moldaviens ansträngningar för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Ytterligare öka Moldaviens deltagande i EU:s strategi för Donauregionen i syfte att dra fördel av utbytet av erfarenheter och bästa praxis med deltagande regioner från EU:s medlemsstater.

- Delta i programmen i det gränsöverskridande samarbetet 2014–2020 (program inom ramen för det gränsöverskridande samarbetet/europeiska grannskapsinstrument för Rumänien/Moldavien och Svarta havet, program för Donauområdet, samt programmet för territoriellt samarbete Moldavien-Ukraina).

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra Moldaviens strategi för regional utveckling för 2016–2020, i linje med Moldavien 2020-agendan, på hela landets territorium i syfte att stödja en mer balanserad tillväxt i hela landet.

- Främja i synnerhet regional ekonomisk specialisering samt innovation, entreprenörskap och en ökning av den konkurrenskraftiga ekonomiska utvecklingspotentialen i stadsområden, som en del av det mål som fastställts i Moldaviens strategi för regional utveckling om att säkerställa en hållbar ekonomisk tillväxt i regionerna, och främja smart specialisering inom utarbetandet av forsknings- och innovationsstrategier.

- Stärka de nationella, regionala och lokala institutionernas institutionella och operativa kapacitet inom regional utveckling, bland annat ansträngningar för att utveckla ett effektivt system för flernivåstyre och en tydlig ansvarsfördelning.

- Främja de berörda parternas deltagande på regional och lokal nivå och befästa partnerskapet mellan alla parter som deltar i den regionala utvecklingen.

- Öka deltagandet i EU:s strategi för Donauregionen för att Moldavien ska kunna dra fördel av utbytet av erfarenheter och bästa praxis med de deltagande regionerna från

EU:s medlemsstater på en rad områden, inbegripet de som omfattas av associeringsavtalet.

Fiskeri- och havspolitik

Parterna kommer att samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Främja ett integrerat förhållningssätt till havsfrågor genom att utse en nationell kontaktpunkt och medverka i breda EU-initiativ för havsområdet i syfte att fastställa områden av gemensamt intresse för samarbetes- och utvecklingsprojekt för Svarta havet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Stärka samarbetet och verka för ett hållbart fiske i Svarta havet, inom såväl bilaterala som multilaterala ramar, i enlighet med strandstaternas deklaration i Bukarest 2016 och på grundval av en ekosystembaserad strategi för fiskeriförvaltningen.

- Öka det administrativa, vetenskapliga och tekniska samarbetet för att förbättra övervakningen och kontrollen av fiskeriverksamheter samt handeln med fiskeriprodukter och deras spårbarhet, för att effektivt kunna bekämpa illegalt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).

2.7 Anslutbarhet, energieffektivitet, klimatpolitik, miljö och civilskydd

Energi

Parterna ska gemensamt arbeta för en förbättrad energitrygghet genom ökad diversifiering, samt för en större energieffektivitet och ökad användning av förnybar energi. Det gemensamma målet är fortfarande inrättandet av en konkurrensutsatt energimarknad i Moldavien och dess fullständiga integrering i EU:s energimarknad.

Prioriteringar på kort sikt

- Stärka ANRE:s oberoende, bland annat genom avpolitisering av utnämningar och uppsägningsförfaranden för direktörer och ett oberoende utarbetande av budgeten. I detta syfte ska Moldavien anta en ny energilagstiftning och genomföra samtliga rekommendationer för översynen av ANRE som utförs av energigemenskapens sekretariat.

- Fortsätta att vidta åtgärder för att integrera Moldaviens energimarknad med EU:s.

- Genomföra den nya lagstiftningen (nedan kallad *tredje energipaketet*) för elektricitet genom att utföra de åtgärder som föreskrivs i lagstiftningen och genom att anta den nödvändiga sekundärlagstiftningen.

- Genomföra den nya lagstiftningen (tredje energipaketet) om naturgas.

- Vidta åtgärder mot större liberalisering av marknaden för naturgas.

- Slutföra den juridiska uppdelningen och förbereda en fullständig uppdelning av Moldovatransgas med beaktande av beslutet i energigemenskapens ministerråd om tidpunkten för uppdelning inom gassektorn.

- Genomföra färdplanen för förbättring av sammanlänkningen av gas- och elnät mellan Moldavien och Rumänien.

- Slutföra omstruktureringen av Termoelectrica.

- Förbättra och garantera öppenhet och insyn i anbudsinfordringar och kontrakt om leverans av elektricitet.

- På grundval av lagen om främjandet av användning av energi från förnybara källor, utarbeta stödsystem, administrativa regler samt andra åtgärder som krävs för att främja en ökad användning av förnybara energikällor.

- Utarbeta och genomföra en handlingsplan för strategiska oljereserver i enlighet med energigemenskapens krav.

- Sätta lagen om energieffektivitet i byggnader i kraft och inrätta lämpliga stödmekanismer för energieffektivitetsåtgärder i både offentliga byggnader och hushåll.

- Fastställa och genomföra åtgärder för att öka konkurrensen på el- och gasmarknaderna och diversifiering av energikällorna.

- Vidta åtgärder för att uppfylla bestämmelserna i förordningen/förordningarna om försörjningstrygghet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Vidta ytterligare åtgärder för att minska förlusterna vid överföring och distribution i el-, gas- och värmenät.

- Anta och genomföra en handlingsplan för att öka andelen energi från förnybara energikällor i den totala bruttoenergianvändningen till 17 % senast 2020.

- Anta en ny lag om energieffektivitet som överensstämmer med det nya direktivet 2012/27/EU och fortsätta att utöka märkningen som anger förbrukningen av energi och andra resurser till nya produkter.

- Ytterligare utveckla konkurrensen på marknaderna för el och gas i syfte att uppnå den grad av likviditet som är nödvändig för att kunna utveckla organiserade konkurrenskraftiga marknader.

- På grundval av regelbundna utvärderingar på marknadsmässiga villkor, fastställa åtgärder och insatser att vidta för gradvis övergång till marknadsbaserade (konkurrensbaserade) prissättningsmekanismer.

- Genomföra en fullständig åtskillnad av Moldovagas och Moldovatransgaz och införa nya tariffer för införsel och utförsel i naturgassektorn.

- Identifiera och genomföra åtgärder för att förstärka det sociala stödet och skydda sårbara konsumenter.

- Fullfölja sammanlänkningen på energiområdet med Rumänien (och/eller Ukraina) och vidta åtgärder för regional integration på marknaden.

Transporter

Parterna kommer att samarbeta för att säkerställa ett fortsatt genomförande av den EU-lagstiftning som anges i bilagorna till associeringsavtalet och för att stödja Moldavien. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra ett reform- och omstruktureringsprogram i järnvägssektorn.
- Öka insatserna för att genomföra EU:s luftfartslagstiftning i syfte att dra full fördel av avtalet om ett gemensamt luftrum mellan EU och Moldavien.
- Fastställa fri och rättvis konkurrens inom luftfartssektorn, i synnerhet inkludera bestämmelser om icke-diskriminerande tillträde till flygplatsen i Chișinău flygplatskoncession, och återställa en effektiv konkurrens inom sektorn för marktjänster.

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra den övergripande strategin för transporter och logistik för 2013–2022.
- Säkra vägfonden och samtidigt säkerställa en stabil finansiering för genomförandet av de resultatbaserade underhållskontrakten.
- Genomföra nödvändiga reformer så att Moldavien så snart som möjligt kan tas bort från den svarta lista som upprättats inom ramen för samförståndsavtalet i Paris.
- Utveckla infrastruktur, särskilt genom att utarbeta och genomföra ytterligare projekt för utveckling av det utvidgade TEN-T-stamnätet, vilket man enades om vid ministermötet TEN-T-dagarna i Rotterdam 2016.
- EU:s medlemsstater bör överväga möjligheten att gradvis öppna marknaden för vägtransporter på grundval av de framsteg som gjorts av Moldavien i införlivandet av EU:s regelverk.

Miljö

Parterna kommer att samarbeta för att förbereda genomförandet av EU:s lagstiftning och internationella normer, särskilt för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa fortsatt tillämpning av administrativa reformer och bygga upp tillräcklig administrativ kapacitet för att genomföra miljökapitlet i associeringsavtalet.

- Göra framsteg i tillnärmningen av miljölagstiftningen genom att införa de viktigaste rättsliga ramarna i sektorn, nämligen lagarna om strategisk miljöbedömning, skydd av luft, avfallshantering och hantering av kemikalier och industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

- Utarbeta och anta genomförandemekanismer för att tillämpa miljökonsekvensbedömningar (MKB) och strategiska miljöbedömningar, i syfte att integrera miljö som en övergripande fråga i övriga centrala politikområden.

- Utarbeta och anta nationella strategier, program och planer i fråga om skydd av luft, kemikaliehantering och vattenförvaltning.

Prioriteringar på medellång sikt

- Anta nödvändiga genomförandebestämmelser i olika delsektorer för miljön, särskilt i fråga om vattenkvalitet och vattenförvaltning, avfallshantering, kemikaliehantering, naturskydd, luftkvalitet och industriella föroreningar, för att uppfylla de skyldigheter som anges i associeringsavtalet.

- Främja utvecklingen av en grön ekonomi i Moldavien.

- Säkerställa ett fortsatt genomförande av miljöstrategin för åren 2014–2023 och de nationella strategierna för vattenförsörjning och sanitet, avfallshantering och bevarande av biologisk mångfald.

Klimatpolitik

Parterna kommer att samarbeta för att stärka dialogen och samarbetet om klimatförändringar, för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Ratificera det nya globala avtalet om klimatförändringar (Parisavtalet).

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa genomförandet av strategin för anpassning till klimatförändringar och dess handlingsplan för perioden fram till 2020.

- Börja genomföra strategin för utveckling mot låga utsläpp som omfattar perioden fram till 2030, med avseende på landets planerade nationellt fastställda bidrag.

- Förbättra den interinstitutionella och intersektoriella samordningen och integrera anpassningar till klimatförändringarna i politik och planering på alla nivåer.

- Tillnärma lagstiftningen i Moldavien mer till gällande EU-lagar och internationella instrument i enlighet med bilaga XII till associeringsavtalet.

- Förbättra Moldaviens ramverk för öppenhet inom klimatpolitiken, i synnerhet genom ett stabilt nationellt system för övervakning och rapportering kring klimatpolitik och -åtgärder samt utsläpp av växthusgaser baserat på EU:s modell.

Civilskydd

Parterna kommer att samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Främja antagandet och genomförandet av EU-riktlinjer om värdnationsstöd.

- Gå vidare med utvecklingen av ett landsomfattande system för bedömning och kartläggning av risker, samt stödja utvecklingen av den elektroniska regionala riskatlasen (*Electronic Regional Risk Atlas, ERRA*) och se till att den används på ett effektivt sätt på nationell nivå.

- Inleda en dialog om de politiska aspekterna av förebyggande av, beredskap inför och insatser vid katastrofer genom utbyte av bästa praxis, gemensam utbildning, övningar, studiebesök och seminarier, och genom en sammanfattning av erfarenheterna från verkliga nödsituationer och övningar.

- Fortsätta att utveckla förebyggande åtgärder genom att utbilda och informera allmänheten, i synnerhet ungdomar, om stora risker.

Prioriteringar på medellång sikt

- Sörja för effektiv kommunikation dygnet runt, inbegripet utbyte av tidiga varningar och information om stora nödsituationer som påverkar EU och Moldavien, samt tredjeländer där endera parten deltar i katastrofinsatser.

- Underlätta ömsesidigt bistånd, genom unionens civilskyddsmekanism, vid allvarliga nödsituationer i tillämpliga fall och förutsatt att det finns tillräckliga resurser.

- Förbättra kunskapsbasen om katastrofrisker och ekonomiska förluster genom att stärka samarbetet om dataåtkomst och jämförbarhet.

- Förbättra strategierna för förebyggande av naturkatastrofer och tekniska katastrofer, och inkludera relevanta bestämmelser i EU:s regelverk och bästa praxis i strategierna.

- Förbättra samarbete som leder till inrättandet av ett robust utbildningsprogram för civilskydd och katastrofhantering i Moldavien baserat på bästa praxis och erfarenheter från EU:s medlemsstater.

- Inleda utbyte via nätet av uppgifter om radioaktiv strålning i miljön genom att underlätta Moldaviens anslutning till Europeiska unionens plattform för utbyte av radiologiska data (Eurdep).

2.8 Rörlighet och direkta personkontakter

Allmän och yrkesinriktad utbildning samt ungdomsfrågor

Parterna kommer att samarbeta kring den övergripande moderniseringen och reformen av utbildningssystemet, som ska leva upp till ungdomarnas och landets behov, vara rättvist för alla barn oavsett socialt och geografiskt ursprung, vara effektivt i fråga om resursanvändning, och inge samhället tillit genom hög kvalitet i fråga om mänskliga resurser, resultat och system för utbildning och ungdomsfrågor i Moldavien. Detta samarbete kommer att omfatta arbete för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra den nya utbildningslagstiftningen.
- Öka den administrativa kapaciteten i utbildningsministeriet och underordnade organ.
- Inrätta ett system med indikatorer som återspeglar betydelsen av de resultat som uppnås genom utbildningssystemet.
- Pilotprojekt för att införa kuponger som belönar skolnärvaro.
- Öka kvaliteten i grundutbildningen för lärare, kvaliteten i anställningsförfarandena och lönenivån.
- Modernisera universiteten, särskilt genom ökad insyn i rekryteringen av personal.
- Genomföra gemensamma aktiviteter och utbyten som ytterligare främjar Moldaviens integration i det europeiska området för högre utbildning inom ramen för Bolognaprocessen.
- Främja akademiskt samarbete, kapacitetsuppbyggnad och rörlighet för studerande och personal genom det nya Erasmus+-programmet, samt rörlighet och utbildning för forskare genom Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.
- Främja ett systematiskt samarbete mellan utbildningssystemet och den privata sektorn för att matcha arbetsmarknadens behov.
- Till fullo omsätta avdelning VII i utbildningslagstiftningen (livslångt lärande) i praktiken, i samarbete med arbetsmarknadsministeriet.
- Uppmuntra relevanta berörda parter att engagera sig i alla former av livslångt lärande för yrkesfortbildning för att bättre motsvara arbetsmarknadens behov.
- Genomföra reformen av yrkesutbildningen, inklusive lagstiftning om de sektoriella kommittéerna.
- Genomföra den nationella strategin för utveckling av ungdomsområdet.

- Förbättra utbytet och samarbetet inom området icke-formell utbildning för ungdomar och ungdomsarbetare i syfte att främja interkulturell dialog och stödja det civila samhället, bland annat genom EU:s program på ungdomsområdet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa ett kontinuerligt deltagande i Pisa-test.

- Fortsätta reformerna av grundutbildningen i syfte att förbättra kvaliteten på lärarutbildningen, modernisera läroplanerna och övergå till en ökad användning av resultatbedömning.

- Minska andelen unga med högst grundskoleutbildning.

- Ansluta utbildning till forskning och innovation, liksom till den ekonomiska och sociala miljön.

- Genomföra extern utvärdering och extern ackreditering av alla program för alla tre utbildningsnivåer (kandidat, master, doktorand) och alla institutioner för högre utbildning.

- Genomföra extern utvärdering och ackreditering av dem som tillhandahåller vuxenutbildning.

- Öka det livslånga lärandet.

- Genomföra och stödja en strategi för yrkesutbildning för att anpassa Moldaviens yrkesutbildning till moderniseringen av EU:s strukturer för yrkesutbildning, såsom sker inom ramen för Köpenhamnsprocessen och dess instrument.

Forskning och innovation

Parterna kommer att samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Anta nya ändringar av forskningslagstiftningen, baserade på den senaste översynen av forskningssystemet i Moldavien som utförts via enheten för politiskt stöd, i överensstämmelse med den nya utbildningslagstiftningen, som bör utarbetas och godkännas.

- Skapa nya strukturer för att säkerställa samordning av forskning och innovation på statlig nivå.

Prioriteringar på medellång sikt

- Underlätta Moldaviens integration i det europeiska området för forskningsverksamhet.

- Stärka Moldaviens deltagande i programmet Horisont 2020.

- Gå vidare med genomförandet av strategin för forskning och utveckling fram till 2020, handlingsplanen och innovationsstrategin för 2013–2020 (innovation för konkurrenskraft), och rekommendationerna från sakkunnigbedömningen utförd genom enheten för politiskt stöd inom Horisont 2020.

- Stärka de mänskliga, materiella och institutionella resurserna för att öka forsknings- och innovationskapaciteten.

- Stärka Moldaviens deltagande i Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna.

Kultur, audiovisuell politik och medier

Kultur

Parterna kommer att samarbeta för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Främja genomförandet av 2005 års Unescokonvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

- Främja deltagandet av moldaviska aktörer inom kulturlivet och audiovisuella medier i EU-program, i synnerhet Kreativa Europa.

Prioriteringar på medellång sikt

- Samarbeta för att utveckla en inkluderande kulturpolitik i Moldavien och för att bevara och främja kultur- och naturarvet.

- Stärka kapaciteten för att utveckla kulturellt företagande inom de kulturella och kreativa sektorerna (inklusive kulturarvet) och för tillhandahållande av kulturella tjänster.

Audiovisuell politik och medier

Parterna kommer att samarbeta för att förbereda genomförandet av den EU-lagstiftning som anges i bilagorna till associeringsavtalet. Detta samarbete kommer att omfatta stöd till Moldavien för att uppnå följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Stärka kapaciteten och oberoendet hos de myndigheter och organ som sköter tillsynen av medierna och särskilt arbeta för att göra rådet för audiovisuell samordning fullständigt oberoende.

- Ändra lagstiftningen för att garantera att det offentliga ekonomiska stödet till medierna fördelas enligt strikt objektiva kriterier som tillämpas på samma sätt för alla medier och programföretag.

- Ändra lagstiftningen för att snabbt ta itu med ägarkoncentrationen av medier.

- Tillsammans med Europeiska kommissionen undersöka möjligheterna att delta i utvalda EU-program och verksamheter som bedrivs av EU:s organ med inriktning på de länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken.

- Utveckla en ny lag om reklam i linje med den lagstiftning som ska antas om audiovisuella tjänster och europeiska standarder, vars syfte är att uppnå effektiv konkurrens inom sektorn.

Prioriteringar på medellång sikt

- Verka för att lagstiftning antas på det audiovisuella området i överensstämmelse med europeiska normer, bland annat genom utbyte av åsikter om audiovisuell politik, tillämpliga internationella standarder, inbegripet samarbete i kampen mot rasism och främlingsfientlighet.

Deltagande i EU:s organ och program

Prioriteringar på medellång sikt

Se över genomförandet av protokollet om deltagande i EU-program på grundval av Moldaviens faktiska deltagande i specifika EU-program.

2.9 Information till allmänheten och synlighet

Prioriteringar på kort sikt

- Sörja för välgrundad information om möjligheterna med och konsekvenserna av associeringsavtalet EU–Moldavien, med fokus på det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.